

Frančiškov prijatelj

4
2020

Zmernost

16

14

33

43

Vsebina

UVODNIK.....	3	MOZAIK.....	23
Zmernost		Solomon Fisha, invalidni umetnik iz Etiopije	
BOŽJA BESEDA.....	4	MOLITVENA NAVEZA.....	30
OB IZVIRU.....	5	BRAT KAPUCIN.....	33
Streljajmo s puščicami Božje ljubezni		Zaupaj v Gospoda in pomagal ti bo!	
OB SVETEM PISMU.....	6	DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA.....	35
Čez vse je zmernost		Kako živeti zmerno	
TEMA: ZMERNOST.....	7	POKLICAL SI ME.....	37
Za vsako gradbeno delo ni potrebno kladivo		s. Dorica Sever in Friderik Baraga	
FRANČIŠEK IN KLARA VABITA.....	11	IZ FRANČIŠKOVH REVIJ.....	38
Zmernost tudi v dobroti		IZ KAPUCINSKEGA SVETA.....	40
ZNAMENJE ČASA.....	12	NOVI SVETNIKI.....	43
V hvaležnosti za preteklo se veselimo novega		Matteo Farina	
FO IN FRAMA.....	13	KNJIGA.....	44
Utrip Frančiškovih otrok in mladine		Bonaventura - Drevo življenja in 800 let njegovih sadov	
BOŽJE STVARSTVO OKROG NAS.....	14	FILM.....	45
Spletne strani za hribe		Dark – Tema	
INTERVJU: CLAUDIO KOROŠEC.....	16	OBVESTILA.....	45
Pomembna je zgodba		ALI VEŠ	46
MED UBOGIMI.....	19	UJETO V OBJEKTIV.....	47
Daruj za uboge – tudi v Benetkah			
IZ FRANCIJE.....	21		
Korenite spremembe			

Franciškov prijatelj • XXVI/4 (218) • 2020

Izhaja štirikrat na leto med šolskim letom • izdajajo bratje kapucini ter asiški romarji • urednik: br. Vlado Kolenko
pomočnica urednika: Fani Pečar • naslov uredništva: Franciškov prijatelj, Mekinčeva 3, 1119 Ljubljana • elektronska pošta:
franciskov.prijatelj@rkc.si • revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki • grafična priprava: Salve, d.o.o., Ljubljana.

Zmernost

Prijateljica Helena Rebek je na svojem fb profilu zapisala: »Drago leto 2020, bilo si naš vsestranski učitelj. Naučilo si nas:

- da je v vsaki občini vsaj kak lep kotiček in da jih je v celi Sloveniji nešteto,
- da je babilonski stolp naše vsemogočnosti zelo krhek in hitro krušljiv (in da se prepogosto okličemo za Boga),
- da potrebujemo drug drugega; tako resnično ob sebi in da ni dovolj le zavest, da za maili, zoomi in lajki stoji neka oseba,
- da obstaja en zelo nevaren virus črnogledosti, jamranja in pubertetniške trme (takih, ki so že zdavnaj mimo pubertete),
- da je okoli nas ogromno dobrih ljudi (ki pa jih pogosto prezremo, ker se ukvarjamo z branjem sovražnih neumnosti na netu),
- da je notranja svoboda tista, ki nam pomaga živeti, ko ne moremo kamorkoli (je pa vseeno lepo iti tudi izven mej),
- da peka kruha ni znanstvena fantastika (pa tudi kak drug kulinarični podvig je mogoče izvesti tudi doma),

- da potrebujemo zelo malo materialnega za preživetje (kvas in toaletni papir je pa vseeno koristno imeti),
- da je človeška iznajdljivost in ustvarjalnost neverjetna,
- da je za vse vpletene dobro, če so šole zaprte le med počitnicami,
- da obstaja stavek: „Teve hlače so dwobre sam še za na vrt in za na šiht.“ (jap, pod šiht je mišljena šola ... na daljavo seveda),
- da se lahko vsak dan znova čudimo sončnim zahodom (in vzhodom, če jih ne prespimo) ... No, naučilo si nas še marsikaj. Vsakega malo drugače. Hvala za vsa ta spoznanja.

Drago leto 2021, tebe pa prosim, bodi prizanesljiv in potrpežljiv učitelj (mogoče bi bilo vseeno dobro, če uporabiš tudi kanček permisivne vzgoje).

Ja, posebno leto je bilo, ki ga je zaznamovala epidemija korona virusa. Mogoče smo se tudi mi naučili nekaj zmernosti, saj smo morali spremeniti svoje življenje, saj ni vse več samo avtomatsko in samo po sebi umevno. Vem, da že vsi čakamo, da bomo lahko v cerkvi, na duhovni obnovi, na srečanjih, ker potrebujemo Božjo in človeško bližino, ki smo je vajeni. Upam, da bo po tej preizkušnji v naši

zavesti zmernost tudi ostala. Naj nam Gospod pomaga, da bomo znali prislunhiti tudi besedam Svetega Očeta, ki nas vabi na drugačno pot, ki je predvsem pot z Bogom in za dobro bližnjih.

Naj nam tudi ta številka Frančiškovega prijatelja pomaga videti in razumeti, kakšno naj bo naše življenje. Vse dobro v letu 2021 in veliko Božjega blagoslova.

br. Vlado Kolenko

**Naše sovražnike torej zato tepeš zmerno,
ker vzgajaš nas, da bi mislili na tvojo dobroto,
kadar sodimo, in da bi pričakovali
tvoje usmiljenje, kadar smo sojeni.**

(Mdr 12,22)

Streljajmo s puščicami Božje ljubezni

No, pa smo prišli do zadnje kardinalke – namreč zmernosti. Moram priznati, da sem (čeprav sem v to rubriko vstopil nenapovedano in so bili šolni veliki, bralna publika pa zahtevna) z njenimi tremi sestričnimi z dobršno lahkoto krmaril po svetopisemskih valovih. Moj pristop je bil sila surov: najti nek odlomek, kjer se zelena krepost pojavi in se razpisati: saj imaš gobec, boš že kaj naložil, sem se bodril. No, do zdaj je šlo, pa ne toliko zaradi gobca, ampak ker se ostale tri kreposti kar dobro znajdejo v Novi zavezi, tale zadnja pa je – vsaj svetopisemsko gledano – precej redka. Vsaj dobesečno. V Novi zavezi se sploh ne pojavi! Grozljivo! Kot da kristjani nimamo kaj z njo početi. Zgolj v Stari zavezi se oglasi samo štirikrat in še to trikrat v povezavi s pretiravanjem pri hrani in pijači (prim. Prg 25,16; Sir 31,27.28). Dobro, priznam, judovska aske-

za potem tudi za nas velja na nek način, če Gospod ni pogasil stenja in prekršil pičice. To je pa to. Tistih 25%, ki so mi ostali je pa ... kaj bi rekel... Preberite si naslov, pa se zamislite.

Ali pač? V resnici je naslovna vrstica zelo zgovorna. Govori namreč o Božji prizanesljivosti, o dobroti in usmiljenju. To smo z učlovečenjem Jezusa Kristusa izkusili bolj kot kadarkoli prej v zgodovini! S Frančiškom je bilo vse skupaj le še prevedeno v nam domače narečje! In dejstvo, da zmernost nikoli v Novi zavezi ne dobi dobesečnega mesta je bolj zgovorno, kot se zdi na prvi pomislek. Ko govorimo o Božji dobroti in usmiljenju in prizanesljivosti, lahko govorimo samo o protislovju kreposti zmernosti. Nebeški Oče je vse prej kot zmeren, ko gre za zgornje vrline in hoče tudi nas naučiti te nezmernosti, posebno v svetnikih, posebno močnih časih, kot je ta advent (recimo, da bo FP izšel še pred Božičem) in posebno v zakramentih, ko se sam daje – brez da bi kaj ohranil zase. Bodimo torej nezmerni, dragi Frančiškovi prijatelji, posebno ko gre za potrpežljivost, odpuščanje in razumevanje! Bodimo po Frančiškovo razuzdani, ko bomo ljubili brate, tudi če bi nam (nevede) prizadejali hudo in, bom uporabil strokovni termin enega naših pokojnih bratov, streljajmo! Streljajmo s puščicami Božje ljubezni!

br. Luka Modic

Čez vse je zmernost

Bom začela kar pri nasprotju: požrešnost, nečistost, lenoba, jeza, napuh, lakomnost, nevoščljivost – skratka pretiravanje. Ste jih prepoznali, kaj – glavne grehe. Vsesplošno pretiravanje! Morda boste porekli, da govor o tem sodi bolj v post, ampak se mi zdi kar praviša tema tudi v tem času, ki ga zelo radi imenujemo veseli december, a se velikokrat izkaže kot mesec pretiravanja. Vsak januar nam potem postrežejo s podatki, koliko milijonov in milijonov se je porabilo za božično-novoletna darila, za praznične obroke, pa ognjemete in razsvetljavo naših prestolnic. To na eni strani. Malokdaj pa nam postrežejo s podatki, koliko milijonov in milijonov jih je v pomanjkanju, so osamljeni. Na eni strani vsa ta strašna razsvetljenost, na drugi pa globoka temačnost.

Tudi tokrat (kot vedno) ne grem mimo SSKJ. Ta nas podučí, da pomeni pretiravati to, da dajemo čemu večji pomen, obseg, kot ga ima v resnici ali pa delamo, uporabljamo kaj v preveliki meri, obsegu. Hm ... Da dajemo marsičemu v našem življenju prevelik pomen, se popolnoma strinjam. Navadno tistim stvarim, ki resnično niso tako pomembne (kot je npr. velikost božičnega darila ali obseg božične večerje in podobne zadeve). Pri tem smo seveda pretirano navdušeni, preveč časa porabimo za odločitve, kot npr. kakšen barve nogavic si nekdo želi za darilo. Na vprašanje, ali se lahko Zveličar v tem času rodi tudi v mojem srcu, pa nemalokdaj ne poiščemo odgovora, ker nimamo časa, ker moramo še vse to postoriti, razmisliti ...da se nam že čisto meša od vsega skupaj.

V celotnem Svetem pismu sem našla le dva citata, ki uporabita besedo pretiravanje.

Pavel v Drugem pismu Korinčanom (2,5) pravi, da ne bi rad pretiraval pri oznakah, in Gospodov angel daje v sporočilu Zahariji (1,15) vedeti, da nekateri res pretiravajo vse tja do hudega.

No, nekaj več citatov sem dobila za zmernost, čeprav ne pretirano več. So me pa nasmejali, ko sem jih brala. Ampak ...

Po etimološki razlagi je zmeren tisti, ki se drži prave mere. Dobeseden prevod starocerkvenoslovske besede je »ponižen«, skromen. V SSKJ je to tudi tisti, ki ne zagovarja oz. zastopa skrajnih stališč in nazorov, ki nastopa v še sprejemljivi meri. Torej na kratko: umeriti moram ravno pravo navdušenje, razpoloženje, početje, da bo sprejemljivo. Sprejemljivo za koga? Zame? Zate? Za Boga (ker je ravno ta prispevek namenjen za verski tisk)? Morda kar za vse skupaj.

Pa pogledjmo svetopisemske citate (samo tri več kot zgoraj po iskanju vseh možnih variant):

Prg 25,16: »Če si našel med, ga jej zmerno, da se ga ne boš prenajedel in ga izbruhal«. Tudi sladkega in dobrega se lahko človek prenaje. Po vsem pretiravanju ne ceni več, kar ima. Znajdemo se v začaranem krogu, ko

hočemo več in več in čisto nič nas ne zadovolji. In spet več in več in več ...

Mdr 12,22: »Naše sovražnike torej tepeš zmerno, ker vzgajaš nas, da bi mislili na tvojo dobroto, kadar sodimo, in da bi pričakovali tvoje usmiljenje, kadar smo sojeni«. Kje boljši zgled, kot je Bog sam? Pa pomislite, On je Bog, bog! Lahko naredi veličastne stvari, ampak je v nekaterih tudi zelo zmeren – v obsojanju, kaznovanju. Kdaj ste nazadnje dvignili obrvi, ker vam je nekdo šel v nos, ker ste ga kar tam na mestu v trenutku obsodili? Zase vem, da ne dolgo nazaj. Kar zgodi se. Še trudim se, da ne bi, in vseeno ...

Sir 31,27–28: »Za človeka je vino kakor življenje, če ga pije zmerno«. Kakšno je življenje za tistega, ki pogreša vino! Tudi to je bilo namreč ustvarjeno ljudem v veselje. Vino poživilja srce in razveseljuje dušo, če ga piješ o pravem času in zmerno. Dober napotek za veseli december ... in nasploh življenje. Vse, kar je ustvarjeno, vse, kar nas obdaja, je za naše življenje in naše veselje. Če se nečesa preobjemo, navadno to obžalujemo. Kje je potem tu veselje?

Sir 31, 2: »Po zmerni hrani človek dobro spi, zgodaj vstane in se dobro počuti. Težave nespečnosti, bljuvanje in črevesni krči spremljajo nenasitnega človeka«.

Ne potrebuje komentarja, kajne.

Samo ponižno sklonimo glave in pretiravajmo v ljubezni do Njega.

Želim vam dobrega in mirnega spanja (zaradi mirne vesti in zavesti, da smo naredili vse, kar smo lahko), čuječega vstajanja (da bomo pripravljene na Njegov prihod) in dobrega počutja (ker je On v našem srcu, mislih in besedah).

Lea Bric

Za vsako gradbeno delo ni potrebno kladivo

Že od starih Grkov velja, da so glavne kreposti (lat. virtutes cardinales) štiri: razumnost, pravičnost, srčnost in zmernost. Zapisal in razčlenil jih je Platon pred 2.400 leti, ponovno jih je poudaril Tomaž Akvinski pred 800 leti, o njih se učimo še danes.

Tokrat bomo kot rdečo nit revije pogledali še zadnjo, se pravi zmernost. V Katekizmu Katoliške cerkve piše (člen 1809) da je zmernost npravna krepost, ki brzda privlačnost naslad (ugodja) in daje ravnotežje pri uporabi ustvarjenih dobrin. Zmernost usposablja voljo za gospodstvo nad nagoni in ohranja teženja v mejah dostojnosti in poštenosti. Zmeren človek usmerja svoje čutne težnje k dobremu, ohranja zdravo razsodnost ter "se ne ravna po svojem poželenju in po svoji moči, da bi sledil pohlepu svojega srca" (Sir 5,2; prim. 37,27-31). Stara zaveza pogosto hvali zmernost: "Ne hodi za svojim poželenjem in odvrtačaj se od svojih pohot!" (Sir 18,30). V Novi zavezi se zmernost imenuje "treznost" (ali podobno). Velja nam opomin, da naj "trezno, pravično in pobožno živimo v sedanjem času" (Tit 2,12).

Se zdi težko razumljivo? Poskušajmo povedati bolj preprosto. Skozi življenje se vsi borujemo s skušnjavami, za katere vemo, da škodijo nam ali pa drugim. Zmernost je vrлина, ki je povezana s premagovanjem teh skušnjav. Omogoča nam, da delamo prav, tudi če bi še tako radi počeli drugače. Pravzaprav bi lahko rekli, da nam zmernost preprečuje grešiti, tudi ko bi to hoteli. Gre za vrličino, ki nas uči samoobvladovanja.

Za mnoge ljudi velja, da kristjane definirajo kot ljudi, ki se trudijo izogniti zlu, grehu. Če bi postavili vprašanje: »Kdo je dober kristjan?« bi bilo veliko odgovorov v negativni obliki, povezanih s kršenjem desetih zapovedi:

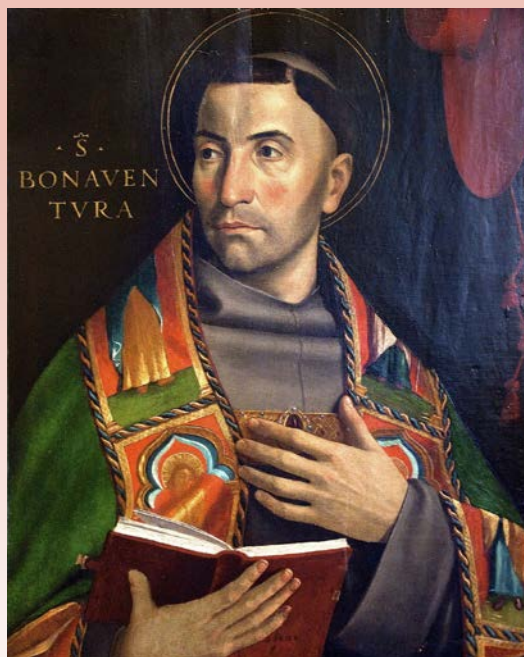
»Nekdo, ki ne prešuštva, ki ne pijanču, se ne drogira, ni zloben, ne krade ...« Kar, če dobro pomislimo, niso najbolj ustrezni odgovori, ker vseh teh stvari ne počnejo tudi npr. ljudje v komi, pa vendar nimamo njih v mislih, ko govorimo o dobrih kristjanih. Odgovor mora biti pozitiven. Nekdo je dober kristjan (pravzaprav tudi dober človek), če dela določene stvari – govori resnico, zagovarja pravičnost, pospešuje zdravo življenje ... In tukaj nastopi krepost zmernosti.

Vedeti je treba, da kreposti nastopajo v določenem smiselnem vrstnem redu. Če uporabimo analogijo učenja vožnje z avtomobilom – najprej moramo znati usmerjati avtomobil (kar v tem primeru pomeni krepost razumnosti), potem se moramo zavedati okolja, da bi se lahko odzvali na ravnanje sovoznikov na cesti (krepost pravičnosti), se znajti s pedali za zavore, sklopko in plin, da bi lahko prišli do cilja (krepost srčnosti). In se na koncu tudi naučiti, kako preprečiti

Sv. Bonaventura (1221-1274): **Stopnje zmernosti**

I. Kdor zna biti zmeren v zunanjih stvareh - v hrani, obleki, spanju, hoji, besedah, dejanjih in v vsem, kar zadeva zunanje zadržanje, tako da vse dela urejeno in skromno po Božji volji - je došel že do visoke stopnje zmernosti. Še višjo stopnjo zmernosti dosega, kdor je zmeren v notranjih vzgibih in čustvovanju, tako da se čezmerno ne ukvarja z minljivimi stvarmi. Še višjo stopnjo pa je dosegel, kdor ureja svoje misli, da se preveč ne oddalji od Boga.

II. Tudi v tem je visoka stopnja zmernosti: znati se zdržati nezakonitih stvari, tako notranjih kot zunanjih. Še višja je v začasnem zadržanju v zakonitih notranjih in zunanjih stvareh; zelo visoka stopnja pa je zadržanje

avtomobilske nesreče in mehanične okvare (vrlina zmernosti).

Seveda cilj vožnje ni preprečevanje nesreč, ampak prihod do točke, kamor si se namenil – tako tudi cilj kristjana ni izogibanje grehu, ampak srečno življenje. Ampak kot smo rekli, stvari so med seboj povezane – kot nam ne koristi pri tem, da bi prišli do cilja, če se nam zgodi prometna nesreča, tako nam pri doseganju sreče ne koristi, če se grehu ne izogibamo.

In tu nastopi krepost zmernosti. Omogoča nam, da imamo nadzor nad strastmi, ki želijo prevzeti nadzor nad nami. Nezmernemu človeku, ki ga obvladujejo nagoni in impulzi, je tako težko videti pravo resnico in oteženo pravilno ravnati. Za razliko od tistih, ki so zmerni, in jim zmernost omogoča, da v njih svoje delo naredijo tudi ostale tri kreposti.

Zmernost leži tako med ekstremi. Na eni strani je pomanjkanje samonadzora na drugi pa neobčutljivost za dobro. Zmernost ima

v istih stvareh za ceno smrti po besedi, ki pravi: »Krepost je v zadržanju od dovoljenih ugodij.« Samo tisti ne zapade v nezakonite stvari, ki pri sebi skrbno pazi, da zakonite z zmernostjo uporablja (kot pravi Job). Tisti torej, ki se noče spustiti v opravljanje, laž, ali podobne pregrehe, se zdrži celo tistega, kar bi

vrednost le, če imamo zdravo hvaležnost za vse dobrine, ki nam jih življenje ponuja.

Krepost zmernosti je tudi univerzalno zdravilo. Tako pri osebnem zdravju kot pri zdravljenju svetovne ekonomije in doseganju svetovnega miru. Tisti, ki je zmeren v pijači, jedeh in tudi v drugih dražljajih je soustvarjalec pravičnih časov.

V potrošniški družbi krepost zmernosti pogosto nima cene. Kristjani jo cenimo, utemeljujemo, oznanjamo in si zanjo prizadevamo kot za temeljno socialno in osebno krepost. Že stari grški filozofi so zmernost priporočali kot kvaliteto družbenega življenja. Seveda je težko razumeti porabniško družbo, ki človeka gleda predvsem kot porabnika. Zanj je zanimiv, kdor kupuje, troši in menja obleko, prevozna sredstva in stanovanje. Prav zaradi tega je vrednostni sistem, kjer so na vrhu kreposti, zelo ogrožen, se podira in je celo za večino ljudi nesprejemljiv. Najmanj napisana na kožo sodobnega človeka je prav krepost

v nedolžnosti lahko širil naprej, kajti Salomon pravi: »Kjer je veliko besed, ne manjka greha« (Prg 10,19).

III. Je še ena vzvišena stopnja zmernosti: govoriti z zmernostjo o napakah ljudi v njihovi navzočnosti. Še višja pa je v zmernem govorjenju o napakah pokojnih in živih, ko jih ni zraven in kakor da bi bili navzoči. Obe stopnji pa presega iskreno opravičenje napak pokojnih in živih v njihovi odsotnosti, saj sami tega (zaradi odsotnosti) ne bi mogli storiti.

IV. Sv. Janez Krizostom šteje med stopnje te kreposti zmernost v pitju in prehrani. Pravi: »Nič ne prežene žalosti bolj, kot zmernost v prehranjevanju«. In nič ne ohranja zdravja bolje, kot zmernost v jedi. Tudi ne daje duhu nič večje lahkotnosti, kot je zmernost v uživanju hrane in pijače.

zmernosti, ki ureja delovanje človekovih nagnjenj po pijači, jedi, zabavi, spolnih užitkih, razvedrilu in po imetju. Kljub vsemu Cerkev v svojem moralnem oznanjevanju priporoča krepost zmernosti kot obliko življenja, ki lahko sodobnemu človeku ponudi novo kakovost bivanja na osebni in družbeni ravni.

Katoliška Cerkev je bila v vsej svoji zgodovini pozorna tudi na socialno razsežnost človeka. Zlasti v zadnjem času je v papeških socialnih okrožnicah jasno in konkretno oblikovala stališča glede gospodarsko-socialnega življenja. Ponovno poudarja, da je Bog zaupal človeku zemljo, da jo obdeluje in nad njo gospoduje (prim. 1 Mz 1,28). Gmotne dobrine so same na sebi dobre, saj jih je Bog ustvaril in namenil človeku. V porabniški družbi je treba večkrat poudarjati, da ekonomija ni sama sebi namen, ampak mora služiti celotnemu človeku in vsem ljudem. Cerkev je na koncilu poudarila, da temeljni namen proizvodnje ni v kopičenju izdelkov in v dobičku, ki bi omogočal večjo porabo, ampak v službi človeku v vseh njegovih zahtevah kulturnega, moralne-

ga in duhovnega življenja. Gmotne dobrine so namenjene celotnemu človeškemu rodu. Kopičenje gmotnih dobrin v rokah bogatih elit na račun revnih množic je nemoralno in nevarno za socialni mir.

Podobno lahko beremo v različnih dokumentih papeža Franciška, ki poudarja tako zmernost (oziroma vse štiri kreposti – npr. poslanica ob svetovnem dnevu miru, 2014) kot tudi svetovno bratstvo (enciklika Vsi bratje, 2020).

Kako lahko torej zaključimo letošnje razmišljanje o kardinalnih krepostih?

Morda z zavedanjem, da so štiri glavne kreposti med seboj prepletene in druga od druge odvisne. Če krepíš eno, krepíš ostale tri; če popuščaš pri eni, popuščaš tudi pri ostalih treh. Če si nepravičen, boš težko ostal srčen (stanovit, pogumen, velikodušen); če si nerazumen, boš težko ostal zmeren; če si nezmeren, boš prej ali slej nepravičen, itn. Toliko večji razlog, da jih poskušamo upoštevati in uresničevati v svojem življenju.

Po raznih virih povzela Fani Pečar

RAZUMNOST   PRAVIČNOST   SRČNOST   ZMERNOST

Zmernost tudi v dobroti

Tema tokratne številke me je v prvi vrsti usmerila k razmišljanju o uboštvu. Vsekakor je uboštvo eden poglavitnih pojmov s katerimi povezujemo sv. Frančiška in sv. Klaro. A bolj kot sem prebirala njune spise in se poglobljala v življenjepise, sem ugotovila, da njuno uboštvo ni ravno zmerno. Morda mi bo kdo zameril. A vendar sta naša svetnika v izpolnjevanju uboštva in spodbudi drugih k njemu precej radikalna. Vsaj tako, bi lahko rekli na prvi pogled.

Sorodnika sem vprašala, kaj misli o zmernosti in je po krajšem premisleku odgovoril: »Zmernost je, kot da hodiš naprej in še kar naprej in v nekem trenutku ugotoviš, da si šel predaleč in se vrneš korak nazaj.« Simpatično povedano. V tej prispodobni vidim pomembno točko v koraku nazaj. Namreč točno to je meja v zmernosti – ali bom znal narediti korak nazaj.

Korak nazaj ni potreben vedno samo pri dejanjih in materializmu, ki ima že vnaprej negativen prizvok. Velikokrat slišimo o zmernosti pri denarju, pri hrani, pri sprostivni in (ne)delu. Kaj pa zmernost pri medsebojni pomoči? Pri prostovoljstvu? Pri zdravem prehranjevanju? Pri postenju in odpovedovanju? Menim, da je zmernost še kako potrebna tudi tukaj. Preveliko razdajanje za druge lahko povzroči izgorelost našega telesa. Komu bomo koristili, če se iztrošimo? Preobremenjenost z družbeno koristnimi dejavnostmi lahko morda vpliva na pomanjkanje odnosov doma, v družini, nekontrolirano postenje, ki je samo sebi namen, lahko vodi v bolezni,...

Tako je na pasti pretiranega uboštva opozarjal tudi sv. Frančišek. Ko se sklicuje na besede sv. Pavla: »Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni« (1 Tim 6, 8), pa se zaveda, da človek za svoj obstoj poleg hrane in obleke potrebuje tudi nekaj drugih stvari. In to svojim bratom dopušča. V Vodilu najdemo nekaj takšnih mest: »In če je nujno potrebno, morejo nositi obuvalo.« Ali pa: »V času očitne potrebe pa se bratje sploh niso dolžni postiti.« Dopušča jim torej, kar je potrebno za njihovo življenje in delovanje, in sicer v potrebni količini. Želi si namreč, da je končni cilj uboštva bratska ljubezen v zvezi s stisko in potrebo bratov. Velik poudarek pa pusti tudi pri opozorilu zavedati se, da je »biti ubog v zemeljskih stvareh« vedno le zunanja oblika. Če se človek popolnoma ne preda Bogu, ki vse daruje in je usmiljen, lahko postane zunanje uboštvo »lastnina«, na osnovi katere človek postavlja zahteve in pravice. In tukaj pade zmernost uboštva. Tako postane uboštvo upor proti samemu Bogu. Zatorej: »Nič torej od svojega ne pridržite sebi, da vas popolnoma sprejme On, ki se vam vsega daje.« (2 Fp 37)

Mojca Špende

V hvaležnosti za preteklo se veselimo novega

Slovinci večkrat radi povemo, kakšno lepo deželo imamo, ponosni smo na njeno preteklost, tradicijo. Da se danes v Slovenij dobro počutimo, je zasluga mnogih rodov, tudi teh starejših, ki so v tem trenutku v različnih domovih ostarelih, v bolnišnicah ... Letos, ko se poleg korone borijo še z osamljenostjo, je pomembno, da prav tem ljudem skušamo zadnje dni tega leta vsaj malce omiliti. Vsak lahko najde način in pot, izgovora ni. Bolj kot kadarkoli smo v teh časih hvaležni zdravstvenim delavcem in prostovoljcem, zato je prav, da se tudi njim zahvalimo na svoj način.

Ne moremo biti ponosni na naše vasi, mesta, deželo, državo in zgodovino, če spregledamo ljudi, ki so vsak na svoj način dodali svoj delež v mozaik te lepote in nam tlakovali pot do življenja, ki ga živimo danes. Sedaj so jim na videz pošle moči, a vendarle nam še vedno dajejo priložnost, da prav zaradi njih postajamo bolj srčni ljudje.

Leto, ki se izteka, ni navadno. Kje pa, o njem bomo pripovedovali še naslednjim rodovom, vsak na svoj način. Tako kot zdaj ponosno pripovedujem svojima otrokoma, kako je bilo pred 30 leti, ki smo se na plebiscitu odločali o samostojnosti naše države. No, sama sem bila še premlada, da bi oddala glas, a hvaležna sem vsem, ki ste ga. Prav v tem času, ko smo boleče razdeljeni, se spominjamo najbolj enotnega dogodka v zgodovini slovenskega naroda. In prav v tem času, v to štal našega življenja in naše družbe, prihaja Jezus. Bolj kot kadarkoli bodimo hvaležni za naše prednike in za vero, ki so nam jo posredovali.

V teh dneh mi je prišla pod roke lepa slovenska ljudska pesem – v njej pa se skriva

odgovor na vse tegobe tega sveta – z očmi, uprtimi v večnost, bomo zmogli tudi težo tega časa. Blagoslovljenje božične praznike, dan samostojnosti in enotnosti ter novo leto vam želim.

Mateja Feltrin Novljan

BOŽIČNA PESEM

(ljudska)

Pastirčki so na pulji,
so celo noč prečuli,
prot' Betlehem gredo
po te široki cesti,
prot' betlehemskem mesti,
pa notri v Betlehem.

So prišli k jeni gmanjci
k jeni podrti štalci,
k' noben'ga krova ni.

Jožef Mariji pravi:

»Le noter mi se spravi,
V jen kotič lezi se!«
Marija not' se spravi,
lepo Boga zahvali,
V jen kotič vleže se.

Ko se Marija sprebudi,
v krilci Jezusa drži:

»Oj sin, oj dete moje,
kje je kraljestvo tvoje,
k' si takšen ,bužec zdaj?«
»Preljuba mati moja,
kje je kraljestvo moje?
Tam gori na nebi.«

Utrip Frančiških otrok in mladine

Že res, da je trenutna situacija popolnoma zasukala tudi mnogotere načrte Frančiških otrok in mladine, vendar smo se znašli in si kljub vsemu želimo duha svetega Frančiška in medsebojne vezi v naših bratstvih. Tako se vse frame v teh časih rade dobivamo na video klicih, kjer si med seboj podelimo kako smo, kaj doživljamo, se pogovarjamo in včasih celo skupaj odigramo kakšno igrico na spletu. Srečanja prek spleta seveda ne morejo nadomestiti druženja v živo, vendar smo hvaležni, da lahko vsaj s pogovorom prek spleta okušamo življenje drug drugega. Lepo nam je tudi, ko se družimo v molitvi, pa če tudi je ta nekoliko prilagojena spletnim okoliščinam. Verjamemo, da nas poleg spleta še neskončno bolj povezuje Sveti Duh. Prav tako se po najboljših močeh trudijo tudi animatorji za Frančiškove otroke.

Z jesenjo je svoj triletni mandat pričel tudi novi narodni svet v sestavi: Neža Tomažič (predsednica), Nina Oven (podpredsednica), Katja Ceglar (odgovorna za framo in vzgojo), Nika Sajko (odgovorna za Frančiškove otroke), Sabina Petek (mednarodna delegatka), Ana Vanessa Bogataj (skrbnica blagajne), Mojca Špende (predstavnica OFS) ter duhovni asistenti s. Sabina Glowacz, br. Jakob Kunšič, br. Janez Papa in br. Andrej Sotler. V kratkem pripravljamo tudi dogodek na spletu, kjer nam bosta mlada redovnika spregovorila o zorenju za odločitve.

Nina Oven

Spletne strani za hribe

Ko to pišem, smo še vedno omejeni na gibanje v domačih občinah, zato tokrat ne želimo delati skušnjav z opisovanjem kakega hriba, katerega obisk bi bil za večino prepovedan. In sem prišel na misel, da predstavim nekaj spletnih možnosti, ki nam lahko pomagajo načrtovati planinske izlete.

Predno pa se zapodimo na splet naj omenim, da še vedno velja, da so najkvalitetnejše informacije na razpolago v tiskanih vodnikih renomiranih založb kot Sidarta in Planinska založba PZS.

Hribi.net

Legendarna med planinskimi spletnimi stranmi je hribi.net, ki deluje že od leta 2006, kar se ji tudi precej pozna, še vedno pa je izvrsten vir obsežnih in tudi kvalitetnih informacij.

Glavni na strani so opisi poti, ki so vsi tudi obilno slikovno opremljeni. Do opisov pride-mo preko splošnega iskalnika (uporabimo ga, ko vemo kam bi radi šli, pa nas zanimajo

možne poti) ali pa tudi posebnega iskalnika izletov, v katerem lahko določimo mnoge krite-rije. Tega uporabimo, ko želimo odkriti kaj novega, vemo pa približno kakšno zahtevnost iščemo, koliko časa imamo na razpolago in podobno.

Dobra lastnost opisov na hribi.net je, da so časovne oznake standardizirane z oznakami na samih planinskih poteh in da za opisovanje zahtevnosti prav tako uporablja standardizirane oznake, kakor jih definira PZS (Planinska zveza Slovenije).

Zelo uporaben del te spletne strani je tudi del »Trenutne razmere«, kjer dobimo s posameznih vrhov oz. poti informacije o trenutnem stanju, ko nas spomladi zanima npr. ali je pot že kopna.

Opozorilo pa velja pred forumi, kjer uporabniki izmenjujejo mnenja. Ti so sicer lahko zelo dober vir informacij, vedeti pa je treba, da so posamezniki na teh forumih zelo različni in da kar nekdo opiše kot »lahko« in »nič posebnega« še ne pomeni, da je za drugega to res tako. Nekateri pa se radi hvalijo kako hitro so prehodili kako pot, kar tudi neizkušenega lahko zavede. Pazljivo torej.

Pespoti.si

Stran pespoti.si je namenjena predvsem sestavljanju lastnih izletov, na njej si lahko vnaprej izrišemo pot in jo prenesemo v svojo mobilno aplikacijo, da lahko vseskozi preko nje sledimo ali smo na pravi poti. Stran torej uporabimo ko bi radi šli malo po svoje, si sestavili lastni izgled, izračunali koliko časa nam bo izlet vzel in podobno. Na strani ni opisov in nasvetov, zgolj tehnične informacije, pride torej prav bolj naprednim hribovcem in pohodnikom, saj ima vpisane vse uradne slovenske planinske poti.

Geopedia.si

Eden izmed načinov uporabe geopedie, ki je nekakšen slovenski Google Maps je tudi izbira povezave »Pohodništvo«, nas pripelje do izpisa vseh poti na zemljevidu Slovenije. Potem lahko brskamo in raziskujemo kje so možne povezave med potmi in izhodišči. Stran torej za tiste, ki imate raje grafično predstavo kot opise, posebej dragocena pa je takrat, ko iščemo kakšne so možnosti npr. za krožne ture. Geopedia je torej elektronska različica običajnega zemljevida.

Ostalo

Glede ostalih strani naj omenim strani slotrips.si in gore-ljudje.si, obstaja pa tudi mnogo strani in tudi nekaj youtube kanalov, kjer posamezniki opisujejo svoja gorska doživetja, od teh izstopa bojanambrozic.com. Mnogo vsebin pa se je prestavilo na

Sprejmeš izziv? Namesto konkretnega izleta ta mesec predlagam, da poiščeš kateri je najvišji vrh v tvoji občini in da najdeš opis za vzpon nanj na hribi.net. In kaj ti brani, da se ne bi tudi povzpeli nanj?

družbena omrežja, kjer pa je potrebno biti pri presojanju ponujenih informacij za eno stopnjo bolj kritičen.

Vreme

Ker je spremljanje vremena nujno nekaj dni pred izletom v gore, je dobro vedeti, da obstajajo tudi specializirane spletne strani za vreme v gorah, prav tako ARSO redno izdaja napoved za gorski svet in v času snega t.i. plazovni bilten z označeno stopnjo nevarnosti v gorah. Še posebej pozimi je spremljanje tega nujno. V Sloveniji je za vreme v gorah zelo dobrodošel tudi model Aladin, ki dobro pokaže predviden razvoj vremena, mnogi gorniki pa uporabljajo tudi stran meteo.it, ki ima sloves zelo natančne strani. Naj omenim tudi manj poznano, a zelo uporabno t.i. »vertikalno sondažo«, ki nam lepo grafično prikaže kako je z meglo / oblačnostjo glede na višino. Pride zelo prav jeseni, da vemo ali nas bo na vrhu hriba čakalo sonce ali pa se ne kopa v megli samo dolina, ampak vse ozračje.

Ob sprehajanju po spletu pa ni za pozabiti: namen teh strani je, da te povabijo ven, v naravo, da postaneš aktiven občudovalec lepot okoli sebe!

br. Matej Nastran

Pomembna je zgodba

Moj prvi spomin na Claudia sega v predbožični čas, ko smo pri frančiškanih v Mariboru postavljali jaslice. Čeprav je v dokaj vase zaprtem fantu iz tistega obdobja težko prepoznati današnjega mladega moža, s katerim se da izvrstno pogovarjati o kakih znanstveno-fantastičnih serijah, o nogometu, plišastih igračah in o katerega humorju je treba včasih za razumevanje vprašati strica googla. Mariborčan, katoličan, Framaš, ... Vse to in še mnogo več se skriva pod imenom Claudio.

Kaj želiš, da ljudje, ki te še ne poznajo, najprej izvedo o tebi?

Moja draga zaročenka mi je na vrata stanovanja zalepila balon, ki označuje, da sem star 30 let. Tako, da se ji očitno to zdi ključna informacija, haha. Sicer pa sem rojen Mariborčan, magister zakonskih in družinskih študijev, ravno včeraj pa sem naredil strokovni izpit iz socialnega varstva. Rad imam nogomet, moji hobiji pa vključujejo tudi

računalniške igre. Tako bi me drugi ljudje verjetno opisali, če pa že imam priložnost sam izpostaviti kakšno lastnost, bi rekel, da sem strasten ljubitelj zgodovine in olivnega olja. Res, včeraj sem v Leclercu 20 minut gledal olivno olje. Izvrstna ideja za božično darilo.

Že samo ime ni čisto običajno – kdo ti ga je izbral in kako si bil v otroštvu zadovoljen z njim? Kakšno je sploh bilo tvoje otroštvo?

Ime je dejansko zelo posebno, saj statistični podatki Statističnega urada kažejo, da se nas je v zadnjih 40 letih s tem imenom rodilo samo 8, od tega pa nihče v zadnjih 10 letih. Rad bi rekel, da sem v dobri družbi, ampak ker nikogar drugega ne poznam s tem imenom, sem se prisiljen vzdržati. Ampak verjetno so izjemni posamezniki. Ime mi je izbral oče, ker je imel prijateljico iz Italije, ki ji je bilo ime Claudia, ter se je malo pred mojim rojstvom smrtno ponesrečila. Ime mi je bilo vedno všeč, edino babica me je klicala Jaka, kar je menda povzročalo škandal v naši hiši, dokler se ji to ni strogo prepovedalo.

Iskreno povedano je ime največ, kar sem kdaj dobil od očeta, saj ni živel z nami. Ko sem bil star 18, pa je umrl. Tudi babica se je na žalost poslovila zelo zgodaj, tako da sem kar podoživljal to, kar je v eni izmed knjig zapisala Monica McGoldrick – da otroci, ki dobijo ime po tragediji, pogosto odraščajo v težkih okoliščinah. Bili smo zelo revni in čeprav se je moja mati trudila, je imela kup lastnih težav, tako da sem bil zelo osamljen in poln bolečine ter sem se zatekal v fantazijski svet. Mama mi še zdaj ne verjame, da so me v osnovni šoli trpinčili do petega razreda. Tako mi je računalnik, ki sem ga dobil pri enajstih letih, nekako postal srčika življenja.

Kje si prišel v stik z računalniškimi igrami? In kako je potem šlo naprej?

Začel sem hoditi na Zvezo prijateljev mladine v Mariboru, kjer smo imeli računalniško učilnico, kar je bilo leta 1999 oz. 2000 kar velik dosežek.

Tisto so bili lepi trenutki. Nekaj let kasneje pa sem dobil lasten računalnik. V bistvu je bilo tako, da je leta 2003 prišla ven igra Call of Duty, ki mi je bila zelo všeč. Tako da sem dve leti kasneje, ko so izdali Call of Duty 2, z novim računalnikom bil v celoti pripravljen, da jo začnem igrati od prvega dne. Sem pa takoj ugotovil, da mi gre zelo dobro od rok. Po nekaj časa sem prišel v zmerno resno angleško ekipo in od takrat dalje sem kot igralec bil v vzponu.

Tu se mi zdi pomembno narediti premor in izpostaviti, da je elektronski šport načelno oblikovan po precej podobnih pravilih kot drugi športi. Specifično v našem primeru so bile to igre petih igralcev proti petim, s tem da je vsaka stran imela nalogo, ki jo je morala opraviti. Tisti, ki ji je uspelo, je zmagala.

Kakorkoli, okrog konca leta 2007 sem bil že eden najboljših igralcev v Evropi. Svoj čas sem začel deliti med nizozemsko ekipo, s katero smo tekmovali na bolj prestižnih tekmovanjih preko spleta in slovensko ekipo, s katero smo hodili na turnirje v Sloveniji in drugod, ker smo na turnirjih lahko osvajali denarne in praktične nagrade. Moja najboljša pol-profesionalna leto igranja je bilo 2010, saj sem s slovensko ekipo osvojil dva turnirja v Ljubljani, z nizozemsko ekipo pa smo bili evropski prvaki ter osvojili zelo močan turnir v Splitu. Nekaj let sem bil kapetan slovenske reprezentance in z neko dozo

nostalgije lahko ugotovim, da sta 2. in 3. mesto v Evropi med reprezentancami, dosežena takrat, najboljša uspeha katerekoli virtualne slovenske reprezentance sploh. Nekoliko grenak priokus pa puščajo neosvojeni naslovi, saj je Slovenija po moji krivdi izgubila finale narodnega prvenstva, ker sem naredil veliko napako pri rezultatu 12-10. Prav tako pa sem izgubil še nadaljnja tri finala ekipnega evropskega prvenstva. Vse pač ne gre.

Koliko soigralcev iz ekipe si v resnici poznal?

Slovenske vse, vendar danes nismo več v stiku, kar se pa tiče nizozemskih in belgijskih pa veliko večino. S temi, ki jim pravim tesni in zvesti prijatelji, smo v stiku še dandanes. Nekaj let nazaj sva z zaročenko šla na obisk od Amsterdama vse do francosko-belgijske meje, kjer po različnih krajih živijo. Sicer pa danes z večino od njih igramo fantazijsko angleško nogometno ligo, kjer izbiraš po nekem proračunu igralce različnih ekip in ti prinašajo točke. Jaz in Dominic navijava za Chelsea, Thomas za Manchester United, Gertjan za Liverpool, Jack pa za Arsenal, tako da se že vrsto let prijateljsko prepiramo.

Glede na to, da si bil v igri Call of Duty 2 najboljši na svetu, kako je potekalo tvoje življenje v tistem času (mislim virtualnem in v resničnem svetu)?

Realno bi rekel, da sem resnično bil na vrhuncu sveta (čeprav kvaliteta igre zunaj Evrope in ZDA ni bila na nivoju) samo mogoče leta 2008, potem pa sem se začel bolj zanašati na izkušnje in modrost. Največje uspehe sem imel v obdobju, ko sem bil znan po mirnosti, disciplini, kar je v nasprotju z neko eksplozivnostjo, ki me je krasila v prejšnjem obdobju igranja.

V igranje te igre sem vložil zagotovo več kot 10.000 ur, kar je skoraj eno celo leto neprestanega igranja. Tipično je to pomenilo okrog 40 ur na teden, kar je skorajda minimalni vnos, da ohraniš nek nivo. To je, kot si lahko predstavljaš, imelo katastrofalen učinek na mojo srednjo šolo.

Četrtega letnika srednje šole nisem nikoli naredil, kasneje sem šel delat maturo kot 21-letnik in se na tej podlagi vpisal na fakulteto. Moje življenje je variiralo med bednim in dobrim, osvajanje naslovov je zagotovo poseben občutek, ki ga je potrebno doživeti, neuspeh na šolskem področju, kronične bolečine v hrbtu zaradi drže, nespečnost in podobni problemi, ki izhajajo iz takšnega življenjskega sloga, pa so mi uničevali čas, ko nisem bil pred računalnikom.

Kdaj zadeva preraste samo igro in postane obsedenost oz. zasvojenost?

Dobro vprašanje, nekaj let nazaj sem bil na okrogli mizi z bivšim ministrom za šolstvo ter logoterapevtom Kristovičem in smo se pogovarjali točno o tej tematiki. Vsekakor bi bilo primerno, da izpostavim, da sem zagotovo bil zasvojen, ampak ta zasvojenost je trajala od trenutka ko sem sprva dobil računalnik. Je pa g. Pivec, prvi minister za šolstvo RS, takrat izpostavil, da so v bistvu skoraj vsi športniki zasvojeni s svojim športom, tako da je tukaj neko mejo nemogoče postaviti. Vsekakor sem nesorazmerno veliko časa vložil v nekaj, kar mi ni tako zelo koristilo, po drugi strani pa ni bilo vse slabo.

Kdaj se je zgodil preobrat in zakaj?

To zgodbo je težko podeliti drugače kakor v živo, vendar se bom na kratko potrudil.

Nisem bil veren ali hodil k verouku, me je pa teologija v neki meri privlačila. Po zmagi na turnirju v Splitu sem se leta 2010 vračal z vlakom in ob sedmih zjutraj na železniški postaji naletel na 93-let starega Jehovca, ki me je prosil, če se z njim pomenim o Svetem Pismu. Na koncu sva se pogovarjala do poldneva, jaz pa sem nekako začel razmišljati, da bi šel študirat teologijo, saj je zadeva bila zanimiva. Naslednje leto sem se vpisal na teologijo in v tretjem letniku študija sem postal veren. Nekako v luči vere sem pa tudi spoznal, kaj je v življenju pomembno ter izpolnjujoče. Drugo

in še veliko več, pa raje vsakomur, ki ga zanima, podelim v živo, saj je zapletena zgodba o Božjem delovanju, ki si ne zasluži, da je prisilno skrajšana.

Kaj počneš sedaj?

To leto sem nabiral delovne izkušnje, da sem lahko šel na strokovni izpit iz socialnega varstva, zadnji mesec pa pol pa sem se veliko učil, še posebej zadnjih 14 dni, ko nisem imel veliko časa zase. Sedaj bom pa počakal in se sprostil skozi praznike in si izbral pravo delovno mesto, saj je na mojem novem področju več povpraševanja po delavcih, kakor ponudbe. Moti pa me prepoved prehajanja med občinami, saj se z drago Vesno, ki mi je zaupana v varstvo, vidiva zelo poredkoma.

Kakšno je tvoje mnenje o računalniških igrah? Še igraš igrice? Kako jih izbiraš?

Zdi se mi, da so dober hobi za neko normalno razvito osebo. Prav tako sem navdušen nad konceptom elektronskega športa, ki sem mu tlakoval pot. Zelo pa me moti razvoj iger na mobitelu in priljubljenost le-teh pri otrocih. Računalnik je vseeno en takšen kraj, na katerem si ljudem pod nadzorom, če si otrok. Prav tako ga ne moreš nositi s seboj in takšne stvari. Prav tako računalnika včasih nisi dobil pred neko dopolnjeno starostjo, med 10 in 13 let, ali še kasneje. Pametne telefone in tablice, na katere gredo igre, pa dandanes uporabljajo vse mlajši otroci. V dnevnem centru, kjer delam, igrajo igrice na telefonu praktično vsi, ki so starejši od šestih let. To ni dobro za razvoj možganov novih generacij.

Rad igram igre, privlači pa me predvsem zgodba. Kupim si večino znanstvenofantastičnih iger (ravno dve dobri na leto izideta, heh), saj je to svet, v katerem mi je udobno. Igram pa tudi Fifo, predvsem s prijatelji. Zelo specifično pa strateške igre z elementi šaha (recimo igre z uporabo heksagonalnih ploščic, ki spominjajo na šah), v teh igrah me privlači izziv.

Kako najti zmernost – ne samo v računalništvu, ampak na sploh?

To je izvrstno vprašanje, na katerega ne bi znal odgovoriti. Pavel v 1. pismu Korinčanom predstavi moderen (tako takrat, kot danes) pristop k stvarim. Veliko stvari je dovoljenih, ni pa veliko stvari koristnih. Špartanec Likurg naj bi nekoč dejal, da so edini zid, ki ga za obrambo potrebuje Šparta, njeni možje in te besede si jemljem k srcu. Na moji poti so mi neprecenljivo pomagali prijatelji iz Frančiškove mladine in vsekakor so dobri in zvesti prijatelji zid, ki te lahko varuje.

Claudio, ob taki do sedaj zanimivi življenjski poti ni težko verjeti, da ima Bog še kaj posebnega zate v rokavu. Blagoslovljeno novo leto in pripravljenosti za prenašanje malih blagoslovov na druge!

Pogovarjala se je Fani Pečar

Daruj za uboge – tudi v Benetkah

Po preživetih treh letih v vzgojni hiši noviceata, v milanskem kapucinskem samostanu, od koder sem vam poročal o različnih izkušnjah karitativnih dejavnosti bratov iz Lombardije, vam bom v naslednjih prispevkih pisal o izkušnjah kapucinskega dela z ubogimi iz krajev, ki so bolj blizu naše domovine, trenutno torej iz Benetk.

V Benetkah imamo bratje kapucini velik ter zgodovinsko pomemben samostan, star več kot 500 let. V njem so živeli nekateri 'slovenski' kapucini, ki pa so še za časa Jugoslavije in Avstro-Ogrske "padli" v Beneško provinco bratov kapucinov, saj je ozemlje današnje Primorske v različnih obdobjih spadalo pod zahodno Italijansko oblast. Med temi brati je bil tudi naš pokojni brat, duhovnik, doktor, eksorcist, Andrej Božič. Po dolgih letih v tem samostanu živi še en Slovenec. Tukaj sta košček svoje redovne poti preživela dva naša sveta brata: sv. Leopold Mandić ter sv. Lovrenc Brindiški.

Samostan se nahaja na otoku Giudecca, v beneški laguni, ob njem pa najdemo tudi mogočno baziliko z imenom Santissimo Redentore. S tem imenom se označuje tukajšnja drugo samostansko cerkev, ki so jo ljudje zgradili v zahvalo bratom kapucinom v boju zoper kugo. Ljudje so za milost prosili Presvetega Odrešenika, da bi huda preizkušnja takratne epidemije tudi prenehala. Najhujša kuga je namreč razsajala v letu 1575, in je terjala kar 50.000 žrtev, kar je bila v takratnih razmerah ena tretjina mesta. Leta 1577 je bila bazilika dokončana. Zasnoval jo je beneški arhitekt

Andrea Palladio. V tistem času je bil uradni arhitekt Beneške republike.

V tukajšnjem bratstvu nas je 27 bratov, iz osmih različnih držav: Italije, Slovenije, Angole, Zelenortske otokov, Belorusije, Madžarske, Zambije in Turčije.

Samostan je obenem vzgojna hiša, saj smo po večini tukaj še bratje v začetni formaciji, ki končujemo zadnja tri leta teološkega študija, zraven pa tudi razločujemo osebno poklicanost v duhovništvo. Seveda vse to po opravljenih večnih zaobljubah, ki so naš prvi klic in poklic.

Kot povsod po svetu in v Sloveniji, smo tudi tukaj na 'otoku' bratje blizu ljudem, predvsem tistim, ki so se znašli v finančnih stiskah, ubogim, predvsem iz materialnega vidika. Veliko je tistih, ki so zaradi "Corona" krize izgubili delo. Benetke zelo močno živijo od turizma in v zadnjem obdobju je praktično skoraj vse odvisno od zaslužka tukajšnjega mestnega turizma. Po nekaterih statistikah naj bi v bolj uspešnih letih Benetke obiskalo okrog 12 milijonov turistov letno, kar je zares ogromna številka. Tudi letos zgodaj jeseni, je bilo kljub zaostrenim razmeram moč zaslediti številne turiste iz tujine; seveda pa jih je v zadnjem mesecu in pol zelo malo.

Sam osebno od začetka leta sodelujem pri karitativni pobudi tukajšnjih laikov, ki so od prvega 'lock - downa' (marca letos), pričeli z zbiranjem osnovnih življenjskih živil za ljudi in družine v stiskah.

Projekt se imenuje "Dona borsa alla spesa", kar v prevodu pomeni 'daruj vrečo za nakup'. Seveda se za to besedno zvezo skriva nekakšna darovanjska dejavnost, ki je prav posebna in specifična stvar tukaj v Italiji. Že vrsto let se v italijanskih trgovskih centrih organizirajo številne akcije, ki jih pripravljajo civilna zaščita, karitas in ostale skupine. Te po navadi ob koncu tedna pošljejo svoje

prostovoljce v trgovske centre, kjer le ti pred vhomom v trgovino za svojo stojnico naprošajo ljudi, ki vstopajo, da lahko poleg svojega nakupa kaj darujejo tudi za pomoči potrebne in družine, ki so socialno ogrožene. Tako jim izročijo posebno vrečko, v katero dajo kupljena živila, ki se bodo darovala ljudem v stiski. Po veliki večini je to hrana.

Naslednja naloga prostovoljcev je tudi ta, da živila razvrstijo v škatle, ter jih nato odpelejo v skladišče, ki je v župnijskih prostorih ob samostanu. Vsak četrtek popoldan tako delimo te pakete ljudem. Količina hrane je seveda odvisna od tega, koliko članov ima določena družina. V mesecu marcu, ob pričetku korona krize, so prostovoljci imeli opravka s približno 30 družinami, trenutna številka pa je že skoraj 150.

Dela zato ne manjka. Bratje poskušamo biti ljudem blizu, ne samo z materialno pomočjo, ampak tudi s človeško toplino, razumevanjem ter sočutnostjo.

Stoletja nazaj so Benečani, v zahvalo bratom kapucinom za njihovo navzočnost in pomoč v boju proti epidemiji kuge, zgradili mogočno baziliko. Zato se lahko mi bratje, ki v tej isti baziliki molimo vsak dan k Bogu usmiljenja in dobrote, vprašamo: Ali smo še vedno tisti ljudski bratje, ki so v prvi bojni liniji, da pomagajo vsakemu človeku, v katerem trpi sam Gospod Jezus?

br. Jožef Mezeg

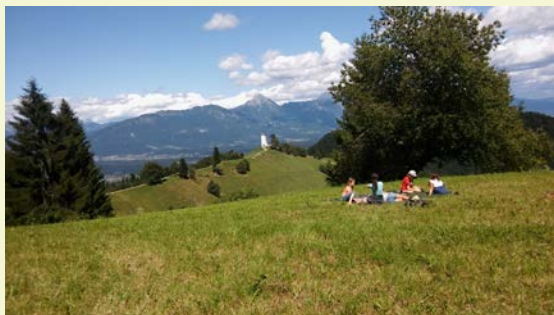

Korenite spremembe

Papež Frančišek je v svoji zadnji encikliki mladim namenil tole opozorilo: »Če vam kdo predlaga da pozabite zgodovino, da ne priznajte izkušenj svojih prednikov, da prezirajte preteklost in glejte le na prihodnost, ki vam jo ta isti predlaga, ali ni to enostaven način da vas zvabi v past, da boste delali le to, kar vam pravi on?« (Vsi bratje, 13) Človekove najgloblje korenine so v Bogu. Če to pozabi, se mu bo prej ali slej začelo dogajati vse mogoče, v najslabši možni varianti. Na vzhodu Evrope smo imeli izkušnjo debilne ideje komunizma, ki je v zgodovino človeštva zapisan kot prvi izrecno ateistični politični in družbeni sistem. Zato seveda v svojem bistvu izključujoč. Deset let po padcu režima smo začeli nedolžno spontano vzklikati: »Kdor ne skače ni Slovenec«. Bilo je leta 2000 na evropskem nogometnem prvenstvu, v belgijskem mestu Charleroi, kjer sem bil med navijači. Rekel sem si: »Ali ne morem navijati, ne da skačem? Zaradi tega pač nisem nič manj Slovenec«. Ker so bili med nami tudi navijači s hendikepom, in ker z vozički seveda niso mogli skakati, so navdušenci enega ročno prijeli za kolesa in ga dvigali v zrak. Ta je bil navdušen. Zabavna prigoda. Ne vem, če je bil mladenič na vozičku hendikepiran od rojstva, toda po današnjih merilih je imel srečo, da je bil sploh živ. To je danes tista žalostna zgodba, v katero kot slepec drvi najprej razviti Zahod in za njim bolj ali manj slepo, cel svet. Vemo, da so določeni družbeni sloji v Franciji pred dvesto leti izvedli nasilno revolucijo. Republika, ki je iz tega nastala, naj bi bila za vse državljane in je danes relativno močna. Seveda je popolnoma neteistična. Od tega, kar je ostalo od prvorojenke Cerkve, kot je Francijo poimenoval papež Janez Pavel II.,

pri Francozih po mojem vztraja le nekakšna zavest, da je pomembno, kakšne zakone ima, ker je zgled svetu, učiteljica narodov, kot temu rečejo najbolj prepričani. Potrebno pa je iti le korak stran, k njenima manjšima sosedama Belgiji in Nizozemski in vidimo kakšne zakone s področja življenja so že sprejeli. Umetni splav je že tako in tako povsod lahko dostopen, tu sta bioetika in evtanazija. Danes ves svet tvega, da postane ena sama trgovina, človek pa njen prvovrstni proizvod. Konec koncev pa gre seveda za to, da se človek postavlja v vlogo malega boga in odloča, kdo bo živel in kdo ne. Po prisili zakonov, mnogi mladeniči in mladenke, ki bi želeli navijati na vozičku in bi jih prijatelji dvigali v zrak, jutri sploh ne bodo prišli na svet. Kdo bo danes dal glas še nerojenim?

Velika trgovina se hoče delati tudi z drugimi šibkimi, to so priseljenci, begunci ali migranti. Vedno, ko jih neka družba sprejema medse, bi se morala vprašati tudi: »Od kod prihajajo ti ljudje? Kaj imajo radi? Kakšno je bilo njihovo otroštvo? Kdo so njihovi starši, v kakšnem jeziku so jim starši pripovedovali zgodbe?« Nihče ne zapusti svojega doma kar tako, z lahkim srcem. Vsakdo ima rad svoje korenine. Zato bi morali vsakomur omogočiti, da še naprej ljubi svoj dom, svoj jezik in svoje domače. Le tako bo lahko vzljubil tudi domovino in jezik, ki ga sprejema.

Ko priseljenec trka na naša vrata, je v množici tistih, ki bi radi prišli k nam, v naš svet. Verjame, da mu življenje lahko ponudi novo priložnost in to bi moral tudi izkusiti. Ali bomo kristjani tisti del sveta, ki iztegne roko v rešitev? Seveda je to težka naloga, tako za gostitelja, kot za prihajajočega. Ne zamerite mi, če z vami podelim še to izkušnjo. V našem bratstvu redno sprejemamo po enega migranta, ki običajno dva tedna živi z nami. In ta, ki je bil nazadnje med nami, musliman, je predstavljal posebno težavo zame. Bilo je ravno v mučnih dneh terorističnega napada, ko je migrant v Nici z nožem ubil tri kristjane. In sedaj je bil tukaj med nami, za isto mizo, prav tako mlad musliman iz Afrike. Nisem bil sproščen in čeprav sem se trudil lepo govoriti z njim, sem vedel, da me opazuje in da mi ne zaupa. To je trajalo kakšna dva dni, potem pa sem v srcu sprejel odločitev: »Ta mlad fant, katerega imena si nikakor ne morem zapomniti, je tu z nami. Za isto mizo si delimo isti kruh. Hoče

živeti z nami, Bog je ustvaril njega in mene in obema daje kruha za jed. In sem rekel sam pri sebi: ‚Dobrodošel, Abduraman!‘« To je bilo njegovo ime. V tem trenutku sem vedel, da se je nekaj sprostilo. Postal je zaupen z mano, lahko se mi je nasmejal in tudi sam sem bil sproščen. Bila sva otroka istega Očeta, ki se bogatita z različnimi življenjskimi izkušnjami. Na primer, povedal mi je, da rad šiva in da je v domači vasi šival tradicionalna oblačila.

Mislím, da to lepo zajema vse tisto, kar od nas brezpogojno zahteva Jezus. Globoko, globoko, globoko, nezmerno globoko pognati svoje korenine v Bogu in sprejeti bližnjega pod svojo krošnjo, kot samega sebe. Tako prihajajoči človek ni več groznja, da mi bo kaj odnesel, niti skušnjava, da bi ga moral komercialno obvladati, ne, ampak bližnji, utelešenje Boga, ki prihaja. Ko to le ne bile zgolj sanje za nebesa! Da bi že tu živeli kot bratje in sestre, Vzhodnjak in Zahodnjak, Južnjak in Severnjak, vsak še nerojeni, zdrav ali bolan, gibčen ali invalid, da bi vsak ljubil in spoštoval kraje od koder prihaja, dihal svež zrak, sam in z drugimi sedeč za mizo pod drevesom Življenja.

br. Mitja Marija Ponikvar

foto: osebni arhiv

Včeraj je bila nedelja

Včeraj je bila nedelja. Pusta in siva, prav nič prijazna. Dež je vztrajno zalival zemljo, se zbiral v lužah in polnil Ljubljano. Golo drevje je dvigalo veje proti nebu in hrepenelo po soncu. Mokra zemlja je drhtela in čakala. Novo pomlad. Da bi se ogrela. Kdo bo ogrel tiste, ki so brez kurjave, tiste, ki spijo pod oboki mostov in po vlažnih kletih, tiste, ki jih mrazi žalost, zapuščenost, samota in osamljenost?

Včeraj je bila nedelja in jaz sem bila dežurna na zaupnem telefonu. V dežurni sobi je bilo prijetno toplo. V predprostoru na mizi jabolka in povabilo, naj si postrežemo z rogljički. Spet me je čakala polna kuverta znamk za misijone in dve vreči zamaškov za invalide. Drobna dejanja ljubezni. Kako malo je pravzaprav treba, da odrežemo znamko iz kuverte in pokrovček spravimo v vrečko. Če nas to naredi sto, je kuverta polna znamk in škatla v kotu polna zamaškov. Drobna dobra dela.

Včeraj je bila nedelja. Pokrižala sem se in zmolila. Telefon je zazvonil. Glas na drugi strani je bil žalosten in obupan. Sam, zapuščen, ubog, brez volje, brez poguma, brez upanja, obremenjen ... Spomnila sem se, da smo skavti povabljeni, naj bi to nedeljo naredili vsaj eno dobro delo. Kako lahko pomagam? Kako lahko prevzamem to njeno, njegovo breme osamljenosti? Lahko. Poslušam ta glas, ga sprejemam, ubesedim njegove občutke in se trudim, da bi bila pristna. Trudim se tudi, da bi ta glas dobil barvo pomladi, barvo mavrice, barvo sonca. Čeprav je zunaj dež. In ko mi to uspe, sem srečna. Zanj, zanjo in zase.

Včeraj je bila nedelja. Na mizi sem prižgala drobno svečko, ker se mi je zdelo, da bo plamenček razsvetlil mojo dušo in pogrel moje srce. Dolg pogovor. Težak. On je že celo življenje v nekem zavodu. Pravega doma se skoraj ne spominja več. Njegova samopodoba je silno nizka, njegovi očitki hudi. Zaveda ljudem, ki so zunaj, ki so zdravi, ki so svobodni, ki lahko živijo tako, kot sami želijo. Njega kontrolirajo in vodijo drugi. Kriči. Tudi name. Pustim ga, da izkriči svojo nemoč. To pomaga. Na koncu se pozdraviva

DOBRO JUTRO

Želim vam lepo NEDELJO

kot prijatelja in si obljubiva, da se bova nekoč prav gotovo spet slišala.

Včeraj je bila nedelja. Poslušala sem zavijanje rešilcev. Zdrznila sem se in sama sebe prisilila, da sem razmišljala pozitivno. Ni nesreča, prav gotovo ni nesreča. V porodnišnico peljejo mamico, mudi se in danes bo na svet prišlo novo življenje. Zanesljive roke babic in zdravnikov bodo v ta svet pomagale novemu detetu. Ljubi Bog, prosim te, naj bo porod kratek in naj se nič ne zakomplicira. Bo fantek? Bo punčka? Kakšno ime mu bodo dali? Veselila sem z vsemi tistimi, ki jih bo razveselilo to nove dete. Prav gotovo bo srečno, saj se je rodilo v nedeljo. V bolnicah in porodnišnicah delajo, čeprav je nedelja...

Včeraj je bila nedelja. Poklicala je tudi ona in razveselila sem se njenega šibkega glasu. Stara je in sama. Pripovedovala mi je o svojih rožah na zastekljenem balkonu. Boža jih in se pogovarja z njimi. Lepo ji uspevajo, saj čutijo njeno ljubezen. Kmalu jih bo presadila in odprla okna na balkonu. Obljubila je, da bo še poklicala. Zahvalila se je za pogovor. Za ta in vse pogovore. Meni in vsem drugim. Zaželela mi je lepo nedeljo. Tudi jaz njej. Iz vsega srca.

Včeraj je bila nedelja. Verjetno so nekateri ljudje sedeli ob bogato obloženih mizah. So se morda spomnili na tiste, ki so ostali lačni? So pripravljeni od svojega velikega kosa kruha odtrgati košček in ga dati drugemu? Ne košček, morda samo drobtinico? Mislim, da so ljudje še vedno zelo solidarni in imajo dobro srce. Zganejo se ob nesrečah, ob potresih, ob povodnjih, tajfunih in cunamijih. Zganejo se, ko se nekaj zgodi tam nekje daleč. Kaj pa, ko se zgodi za

prvim vogalom? Upam da in da tega ne obešajo na veliki zvon. Naj desnica ne ve kaj dela levica.

Včeraj je bila nedelja. Poklical je nekdo, ki si želi bližine, ljubezni, prijateljstva, tople dlani, objema, ... Kaj lahko naredim zanj? Veliko. Tudi preko telefona? Tudi. Lahko ga poslušam, mu pomagam poiskati luč na koncu tunela in sonce za oblaki. Lahko mu povem, da kdor daje, tudi dobiva in da topla beseda poboža srce in solze umijejo dušo.

Včeraj je bila nedelja. Odhajala sem domov. Za mano je bil dolg dan. Sem bila utrujena? Ne. Nisem bila utrujena. Bila sem vesela, ker sem ga lahko preživela na drugi strani žice. Bila sem vesela, ker sem imela veliko pogovorov in ker se mi je zdelo, da sem dobro opravila. Ni več deževalo. Na vogalu odprte trgovine je sedel klošar. „Gospa, je ostalo kaj drobiža?“, me je vprašal. Bog ve, kolikokrat je izrekel to nedeljo ta isti stavek? Bog ve, če je res komu ostalo kaj drobiža in ga je radodarno stisnil v njegovo mrzlo dlan? Nisem bila pametna in ga spraševala, če je lačen in mu lahko v trgovini kupim kruh in mleko. Že dolgo tega ne sprašujem več. Od takrat, ko mi je neki klošar rekel: “Gospa, kruh in mleko me ne bosta pogrela....”

Včeraj je bila nedelja ... Jutri bo nov dan in nova priložnost za dobro delo.

Ester Srdarev

Štirje kapucini kardinali

V prejšnjem stoletju so papeži imenovali kar nekaj frančiškanov za kardinale, predvsem v Latinski Ameriki, kjer so imeli zelo pomembno poslanstvo, danes imajo 4 kardinale. Zadnji minoritski kardinal Antonio Maria Panebianco pa je umrl že leta 1885 in bilo je normalno, da je papež Frančišek, ki je bil že večkrat gost Svetega samostana sv. Frančiška v Assisiju (Sacro convento di San Francesco d'Assisi), kjer je v spodnji cerkvi grob sv. Frančiška Asiškega, imenoval za kardinala tudi katerega od patrov minoritov. Najbolj bi bilo običajno – gledano od strani – da bi postal kardinal bivši minoritski generalni minister, p. Marco Tasca, ki je pred kratkim postal nadškof v Genovi. Toda papež Frančišek je tudi

tokrat presenetil in za kardinala imenoval mladega minorita, dosedanega predstojnika (kustosa) Svetega samostana sv. Frančiška v Assisiju, patra Maura Gambettia, starega komaj 55 let (od njega sta mlajša le dva kardinala: Nzapalainga iz Centralno afriške republike in Portugalec Mendonça). Z Gambettijem se je papež Frančišek večkrat srečeval, najbrž zadnjič, 3. 10. 2020, ob podpisu okrožnice “Fratelli tutti”. Italijani so na poseben način navdušeni nad Gambettijevim imenovanjem. Ob Gambettijevem imenovanju za kardinala novinarji radi omenjajo kot zanimivost, da je papež Frančišek, jezuit, imenoval za kardinala minorita, kot je bil član minoritov tudi papež Klemen XIV., ki je leta 1773 ukinil jezuite.

Sedaj je vseh kardinalov 229, od teh jih 101 zaradi starosti nima pravice voliti papeža. Večinoma so kardinali škofjski duhovniki, 51 pa jih je redovnikov: 9 salezijancev, 7 jezuitov, 4 frančiškani, 4 kapucini, 2 dominikanca (Dunaj in Praga) in 2 lazarista, drugi pa pripadajo manjšim redovom, ki imajo enega kardinala. Na kratko predstavljam štiri kardinale kapucine, trije, razen Cantalamessa, ki je že star in je prosil za spregled, da ni bil posvečen v škofa, so nadškofje in imajo še pravico voliti novega papeža.

Sean Patrick O'Malley (r. 1944) je škof od leta 1984, od 2003 nadškof v Bostonu (ZDA). Od leta 2006

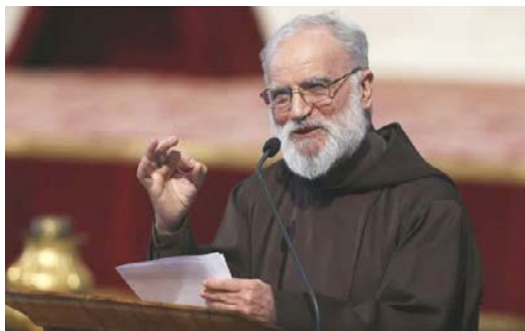
je kardinal, od leta 2013 član Sveta (osmih) kardinalov za reformo vatikanske kurije in predsednik Papeške komisije za zaščito mladoletnikov. Bostonska nadškofija je leta 2018 štela 4.266.903 prebivalcev in imela 1.946.413 katoličanov (45,6%). Nadškofija ima 4 pomožne škofove, 1.044 duhovnikov (635 škofijskih in 409 redovnih), 279 stalnih diaconov, 553 redovnikov in 1.374 redovnic. Župnij je 288, na duhovnika pride 1.864 katoličanov. Kardinalu O'Malleyu zelo prav pride znanje španščine in portugalsčine, saj ima za priseljence iz Latinske Amerike, ki dvigajo rast števila katoličanov v ZDA, v bostonski stolnici in drugod večkrat maše tudi v španščini in portugalsčini. Ob sprejetju bostonske nadškofije se je iz velikega nadškofijskega dvorca preselil v manjšo hišo, saj se je nadškofija soočala z odplačevanjem visokih kazni zaradi pedofilskih škandalov.

Fridolin Ambongo Besungu (r. 1960), je škof od leta 2004, od leta 2018 nadškof v mestu Kinshasa, Demokratična republika Kongo. V Rimu je končal študij moralne teologije. Od leta 2019 je kardinal, od leta 2020 pa tudi član Sveta (osmih) kardinalov za reformo vatikanske kurije. Leta 2016 je na področju nadškofije živelo 11.323.000 prebivalcev, od teh je bilo katoličanov 6.378.000 (56,3%). Škofija ima upokojenega kardinala in 4 pomožne škofove, 1.208 duhovnikov (238 škofijskih in 970 redovnih), 1.661 redovnikov, 1.982 redovnic. Župnij je 143, na duhovnika pride 5.279 katoličanov.

Celestino Aós Braco (r. 1945), nadškof glavnega mesta Santiago de Chile (Čile), prebivalcev 6.360.000, katoličanov 4.255.000 (66,9%). Aós Braco je bil rojen v Španiji, kjer je končal filozofijo, teologijo in psihologijo. Leta 1983 je odšel v Čile, kjer je bil profesor in deloval v pastorali. Leta 2014 ga je papež imenoval za škofa in leta 2019 za nadškofa v Santiago de Chile, letos pa za kardinala. V nadškofiji sta dva upokojena kardinala, bivša nadškofa, 6 pomožnih škofov, 767 duhovnikov (250 škofijskih in 517 redovnih), 385 stalnih diaconov, 899 redovnikov in 983 redovnic. Župnij je 212, na duhovnika pride 5.547 katoličanov. V svoji nadškofiji in v Cerkvi v Čilu mora pomagati ozdravljati rane, ki so nastale zaradi spolnih škandalov.

Raniero Cantalamessa (r. 1934), duhovnik, papeški pridigar. Papež Frančišek mu je dal spregled, da je tudi kot kardinal ostal duhovnik in ni bil posvečen v škofa, saj nima škofije. Med drugim je dejal, da bi bil rad pokopan v kapucinski redovni obleki. Imenovanje pa je sprejel kot priznanje vsem, ki oznanjajo Božjo besedo. Ko ga je novinar pred leti vprašal, zakaj je postal mašnik, je z nasmehom odgovoril: "Kaj sem pa

hotel, ko pa imam že takšen priimek" ("Cantalamesa" pomeni "poje mašo"). Po končanem študiju v Švici in v Milanu je bil profesor zgodnje krščanske zgodovine in teologije, tudi član Mednarodne teološke komisije (1975-1981). Po srečanju s katoliško karizmatično prenovo ali duhovnim tokom Prenova v Duhu in po pogovoru z vrhovnim predstojnikom kapucinskega reda se je odločil, da bo zapustil univerzitetno kariero ter se ves posvetil zgolj oznanjevanju evangelija. Leta 1980 ga je papež Janez Pavel II. imenoval za pridigarja Papeške hiše (kar po tradiciji pripada kapucinom); mandate sta mu podaljšala papež Benedikt XVI. in papež Frančišek. Sedaj živi in bo še naprej živel v skromnem samotišču klaris kapucink blizu Rima (Eremo dell'Amore Misericordioso di Cittàducale). Še naprej bo pridigar Papeške hiše, kjer mu v adventnem in postnem času prisluhnejo papež s kardinali, vrhovni redovni predstojniki in drugi iz Vatikana. Vsako leto, že štirideset let, ima na veliki petek v cerkvi sv. Petra v Rimu med bogoslužjem Gospodovega trpljenja, ki ga vodi papež, pridigo. Na dveh zadnjih konklavah, je imel kardinalom volivcem tudi premišljanje. V slovenščini je izšlo več knjig novega kardinala Cantalamesse, ki je pred leti v Stični nagovoril zbrane slovenske škofo in duhovnike.

Oba nova kapucinska kardinala Aós Braco in Cantalamesa, umeščena 28. novembra 2020, sta dajala ob imenovanju številne intervjuje, ki so seveda zelo zanimivi, vendar jih tu ne moremo objaviti.

Zdaj, nikoli prej in najbrž nikoli več, ne bodo istočasno štirje kapucini kardinali.

br. Vinko Škafar

Adventna pridiga, 4. 12. 2020

Koronska zahvala

Na zahvalno nedeljo smo župniji Kančevci obhajali tudi dan celodnevnega češčenja. Kako prijetno je če se v tihoto in samoto cerkve oglasi tudi romar, ki želi počastiti Najsvetejše. Ti romarji iz daljnih krajev so bili tokrat kar naši domači župljani, ki so se po dolgem času za kratek čas pomudili pred Gospodom. Nekateri so prav za prav bili kar dolgo. Skoraj bi rekel koronsko predolgo. Posebnost letošnjega čaščenja sta bila tudi kar dva psa, ki sta Jezusa seveda počastila izpred vrat cerkve s kar zavzetim laježem. Vse zveri in živali, slavite Gospoda. Bogu hvala za ta dan.

br. Jurij Štravs

Naš asiški rožni venec

Tisto leto smo bili spet v Assisiju. Že šestič zapovrstjo. Poromali smo z željo, da bi s sv. Frančiškom in sv. Klaro začutili Božji dotik, zaživel skromno in preprosto v bratski skupnosti, slišali odmev svojega srca, napolnili svojo dušo z mirom, ljubeznijo in novim upanjem in ob prepevanju po kamnitih asiških ulicah pokazali, da smo srečni in veseli kristjani.

Obiskali smo kraje, kjer je bil Frančišek rojen in krščen, kjer je živel in srečal Klaro, kjer je slišal klic »Popravi mojo cerkev« - to je bilo tudi geslo in rdeča

nit našega takratnega romanja – kjer je zbiral prve brate, kjer je dobil stigme, kjer je molil in se postil ter njegov in Klarin grob.

Nismo popravljali cerkve, smo pa popravljali naše medsebojne odnose in naš odnos do Boga in iskreno gradili bratsko in skavtsko skupnost. In molili smo naš posebni rožni venec, asiški rožni venec, desetko po desetko, vse štiri dele ...

Veseli del

Biti veseli kristjani. Biti srečni ljudje, biti odprti skavti, biti iskreni prijatelji, ki so vsaj za tisti teden pustili skrbi in težave nekje daleč zadaj, ki so za en teden pozabili jamrati in šimfati, ki so vse položili v Božje roke, začutili Njegov dotik in bili srečni!

Ko smo peli na avtobusu za tja in nazaj, ko smo peli v krogu na asiškem trgu, ko smo kot otroci sproščeno in neobremenjeno peli po asiških ulicah in pred cerkvijo sv. Klare, na stopnicah pri Mariji Angelski, smo začutili tisto »popolno veselje«, o katerem je govoril sv. Frančišek. In ko je br. Jožko vzel v roke kitaro, zaprl oči in zapel »Lepa si, o, lepa si ...«, mi vsi pa zapeli za njim, se nam je zdelo, da ni lepa samo Marija, da je lep tudi vsak izmed nas, da je lep dan in da je lepo vse tisto, kar nosimo v srcu ...

Morda smo se komu zdeli malo čudni in premalo resni, kot je rekel naš soromar Hinko, morda smo tudi sami začutili, da smo v nekaterih trenutkih vznesečnosti šli malo predaleč, da smo preveč glasni in se nam je »malo utrgalo« od veličastnosti trenutka, od sreče in hrepenenja. Morda. Ampak nismo mogli drugače, saj je srce »kar samo zapelo sončno pesem« ...

Žalostni del

Rivo Torto. Kraj je dobil ime po »krivem potoku«, ki je bil včasih morda res potok, zdaj pa je malo večja luža. Pa to sploh ni važno. Tu je sv. Frančišek srečal gobavca, mu umil rane, ga objel in v njem prepoznal Jezusa.

Tam zraven je tudi vojaško pokopališče. Pokopališče ameriških vojakov. Pokopališče mladih fantov, starih 20, 21, 22 let. Morje križev v ravnih vrstah, lepo urejena trava in nad vsem modro nebo. Na koncu pokopališča raste drevo in pod njim je klopca. Za počitek. Za razmišljanje. Za molitev. Ta klopca je bila naš oltar, drevo streha naše cerkve v katedrali Božjega stvarstva. Tam smo imeli sv. mašo.

In ko smo ugotovili, da so nekateri mladi fantje padli prav v tistih dneh, pred mnogimi leti, se mi je zdelo, da sploh ni naključje, da imamo sv. mašo prav tam in prav tisti dan. Po navadi za rajne na obletnico njihove smrti darujemo sv. mašo in obiščemo njihov grob. In ker k tem pokojnim vojakom ni prišel nihče, smo prišli mi ...

Med našimi prošnjami je bilo izrečeno prav to, pa tudi prošnje Gospodu, naj da zdrav razum, pamet in razsodnost tistim, ki začenjajo nesmiselne vojne, ki morijo in ubijajo, ki uporabljajo kemično orožje in grozijo z atomskim orožjem. Gospod, obvaruj nas takšnega gorja! Naj se nikoli več ne ponovi!

Častitljivi del

Kako razumeti sv. Frančiška? Kako razumeti njegovo ponižnost in skromnost? Kako razumeti častitljivost njegovih dejanj?

Odpovedal se je bogatemu dedovanju v domači trgovski družini, zavrgel je uspešno vojaško kariero, se do golega slekel pred asiškimi meščani, svojo družino in tedanjim škofom. Oblekel si je raševinasto obleko, prisluhnil glasu, ki mu je naročil, naj popravi njegovo cerkev, objel gobavca in mu rekel brat, pustil vse posvetno, »ves napuh in blišč sveta« in šel svojo pot. Tudi v kamnito razpoko v La Verni, ki meni osebno s svojo skrivnostnostjo in mističnostjo vzbuja srhljivo spoštovanje in se me vedno znova globoko dotakne.

Častljiva dejanja. Vredna vsega spoštovanja. Častljiva je tudi njegova svetost, ki se zaradi večine zdi morda nerazumljiva, nenavadna, skregana z razumskostjo in zelo skrivnostna. Pesem, ki smo jo vsak dan peli, pravi: *»...in ko skušam razumeti govornice te skrivnosti, se dotakne me globoko tvoja vera in svetost.«*

Svetli del

Svetlo je bilo vse. Vsak novi dan, sonce v Assisiju, noč s polno luno, naši obrazi, naša naklonjenost drug drugemu, drugim in drugačnim. Svetlo je gorela svečka, ki je šla od roke do roke v cerkvi sv. Rufina, kjer smo obnovili našo krstno obljubo. Svetlo so gorele drobne svečke, ki smo jih prinašali h križu ob čaščenju Najsvetejšega v poznem večeru ...

Svetli in sveti so bili trenutki pri naših skupnih mašah. Koliko lepih besed, koliko prošenj in zahval je bilo izrečenih! *»Hvala Jezus, hvala Jezus, ...«* je odmevalo vedno znova in znova. Kako lepo je, da se znamo tudi zahvaljevati. Spomnila sem se, da je nekdo rekel: *»Ko je v srcih ljudi svetloba, potem žarijo tudi v temi.«* Bilo je tako.

»Kdo odkril bo luč ljudem? Koga pošljem naj?« nas je v trenutkih svetlobe spraševal On. In mi smo odgovarjali: *»Tukaj sem, Gospod, pošlji mene. Slišal sem tvoj klic in zdaj sem tu. Bodi z mano, ko bom vabil vse ljudi k ljubezni, veri, upanju ...«*

Svetlo so gorele tudi svečke na Jadrankini številki 50, pa tudi obrazi skritih odkritih prijateljev, ki so se polni presenečenja veselo odkrivali na poti domov.

Sklep našega asiškega rožnega venca

»Ko v življenje spet se vračam, me iskreno zaskrbi, le kako naj tam obračam vse bogastvo zadnjih dni...« poje pesem. Tudi mene je skrbelo takrat in me še vedno

skrbi. Ampak zdaj, ko to pišem, poje srce in duša moli. In prosim Gospoda, iskreno ga prosim, da bi bila tako še dolgo, dolgo, dolgo ... Vse dni. Vsak dan znova.

Ester Srdarev

Zorenje

V sredo, 9. decembra 2020, se je odvijal dogodek preko zooma, predavanje z naslovom Zorenje. Organizator je bil Narodni svet FO in FRAMA Slovenije, gosta pa mlada redovnika: br. Ambrož Brezovšek, kapucin in s. Ana Šuštar, FMM. Sestra Ana je 3 leta živela na Poljskem in tam letos julija izrekla svoje prve zaobljube, brat Ambrož je pri bratih kapucinih že 6 let, letos septembra pa je izrekel svoje večne zaobljube. Na dogodku sta spregovorila o svoji poti, odločitvah, ki sta jih že sprejela v svojem mladem življenju in o svojem zorenju, ki sta ga že izkusila. Zbralo se nas je lepo število poslušalcev, dogodka so se udeležili tudi člani FRAME na Hrvaškem. Udeleženci smo imeli možnost zastavljanja vprašanj, na katere sta brat Ambrož in sestra Ana odgovarjala. Tako smo lahko bolje spoznali njuno pot, kaj zanju pomeni zorenje in kako sta ga skozi življenje doživljala, kako premagujeta strahove, morebitne dvome, kako so njuno odločitev sprejeli njihovi domači ... Pričevanje je bilo res lepo, močno, začutili smo lahko njuno trdno vero v Boga in vztrajnost v izpolnjevanju Božje volje. Mene osebno je najbolj nagovorilo njuno sporočilo, da lahko vse strahove in dvome premagamo v molitvi, potrebno se je samo prepustiti Božji volji, izstopiti iz cone udobja in narediti korak naprej, Bog pa bo usmerjal naše korake in nam kazal pot.

Andreja Randl

Solomon Fisha, invalidni umetnik iz Etiopije

Ko sem bila prvič gostja v skupnosti sester uršulink v Adis Abebi, sem v njihovi kapeli v pritličju opazila čudovite slike s postajami križevega pota. Sestre so mi povedale, da je njihov avtor slikar na vozičku, paraliziran skoraj od rojstva. Ob mojem tretjem obisku v Etiopiji sem se želela srečati z njim, a je bil odsoten. Šle pa smo obiskat patre Marije Tolažnice in tam sem lahko videla njegove slike. Kupila sem tudi križev pot, ki ga je naslikal z naravnimi barvami na strojeno kožo. Sestra Letegebriel mi je pred kratkim poslala njegovo zgodbo, da jo lahko preberete.

Rodil se je leta 1982, v kraju Asella, v etiopski regiji Arsi, kot tretji otrok v verni koptski družini. Ima še dva brata in tri sestre. Štirideset dni po rojstvu je zbolel in ostal paraliziran. Ko je imel približno štiri leta so ga starši odpeljali na zdravljenje v Center za invalidne otroke Gighessa. Tam so ga sprejele sestre

uršulinke. Solomon se z veliko naklonjenostjo in in domotožjem spominja matere prednice Ananie Colombi in sestre Ghiday Fre. Štiri leta so skrbele zanj predano in z ljubeznijo. Prav tako so mu veliko sočutnost izkazovali patri misijonarji Marije Tolažnice, ki so imeli svoj misijon v Gighessi. Spomni se laične prostovoljke Marise Mantovani, ki je delala kot medicinska sestra. Čeprav so se vsi trudili, da bi shodil, so bila ta prizadevanja neuspešna, saj je bil vzrok njegove invalidnosti nevrološki. Zato se je leta 1989 vrnil k svoji družini v Asello. Bil je na invalidskem vozičku. A v tem okolju je bila mentaliteta ljudi drugačna. Imeti doma otroka na vozičku je bila za družino velika sramota. Tako so Solomona sprejeli v sirotišnico, ki so jo na misijonu v Aselli vodili patri Marije Tolažnice. Tu je končal osnovno in srednjo šolo. Učil se je tudi glasbe in slikanja. Zdaj njegove čudovite duhovne slike krasijo

mного cerkva. Kot glasbenik je Solomon v župniji vodil šolo za pevce, ki so s petjem bogatili nedeljske svete maše. Štirinajst let je ostal v sirotišnici. Potem je počasi, počasi s svojimi talenti uspel tudi nekaj zaslužiti. Zapustil je sirotišnico in postal samostojen. Z denarjem, ki ga je zaslužil s svojim delom, s pomočjo ljudi dobre volje in ob spremstvu patrov misijonarjev Marije Tolažnice, je prišel do svoje lastne hišice, kjer si je uredil prostor za bivanje in atelje. Tu je živel in ustvarjal nekaj let. Potem je prodal hišico v Aselli in si kupil stanovanje v Adis Abebi. Tu zdaj z velikim veseljem nadaljuje svojo umetniško pot slikarja, z glasbenim talentom pa služi Cerkvi.

Slavimo vsemogočnega Gospoda, ki dela velike čudeže!

s. Letegebriel Wolde, prevod Špela Pahor

MOLITVENA NAVEZA za dobre družine in duhovne poklice

Kot so plezalci v gorah med seboj povezani z isto vrvjo, tako smo v molitvi povezani

V Molitveni navezi ima svoje mesto tudi prisrčen, nenarejen nasmeh. Papež Frančišek pravi tole o nasmehu: »Tudi nasmeh, ki ga delimo z revnimi, je vir ljubezni in veselja. Iztegnjena roka je vedno lahko obogatena z nasmehom tistih, ki ne tehtajo svoje angažiranosti in pomoči, ki jo nudijo potrebnim, temveč se veselijo živeti v stilu Kristusovih učencev«.

O patru Leopoldu Mandiću so govorili njegovi sodobniki, da je pogosto ponavljal besedo: »Hvala! Hvala!« ki jo je vedno spremljal prisrčen, spontan nasmeh, ki je osvajal srca svojih sogovornikov.

Za novo tekoče leto 2021 kapucinska revija Portavoce di san Leopoldo izdaja tudi t.i. stenski koledar sv. Leopolda. V uvodniku tega koledarja odgovorni urednik Portavoce prinaša zelo lepo premišljanje za današnji čas: o pomenu nasmeha v našem življenju. Videli bomo, da sta »nasmeh« in »molitev« tesno povezana.

NASMEHI SE BODO VRNILI

(maske bodo odpadle)

Smo v času izgubljenih nasmehov. Med slabe posledice pandemije Covid-19 uvrščam

tudi izginotje - vsaj na pogled - enega najbolj verodostojnih človeških izrazov: nasmeh.

Poznam prijatelja, ki ga že dolgo nisem videl. Izmenjala sva par besed v določeni razdalji. Posločila sva se z obljubo, da se kmalu spet srečava. Nasmehnem se mu in čutim, da se je tudi on nasmehnil. Koliko nasmehov se izgublja, zunaj domačih zidov, ker so postali ujetniki mask!

Maske, ki pokrivajo usta in nos, nas varujejo. Ljudem pa otežujejo zaznavanje čustev drugih, vključno z njihovimi nasmehi. Kakšna škoda! Nasmehi so potrebni. Nasmehi imajo res veliko moč: preprosta, neposredna oblika » stika«, kar pomeni prisrčnost med ljudmi vseh starosti.

Spontani in iskreni nasmehi, tudi na obrazu neznanca, so sporočilo »povezane«

človečnosti, bratstva. In takoj izrazijo namen, da ga pomirijo. Pomislimo na nasmeh tistih, ki vas sprejmejo, ko se bojite motečega; do tistih, ki vam pokažejo pot, ko ste izgubljeni; do zdravnika ali učitelja, ki pomiri, ko se bojite. Nasmehi, zaradi katerih se počutite dobro, da bi z njihovo močjo izbrisali neprijeten občutek nenavadnosti, strah pred tem, da ga ne bi naredili ... Kot da bi rekli: »Hej! vi ste eden izmed nas ... Tu smo«.

Vendar moramo priznati, da če je prihod mask skrnil toliko nasmehov, jih v družabnem življenju sami včasih cenzuriramo. Kot da bi bili znak pomanjkanja resnosti, šibkosti, tvegane skladnosti ...

Nekateri raziskovalci ocenjujejo, da se otrok, preden se nauči govoriti, povprečno nasmehne štiristokrat na dan, en najstnik, sedemnajstletnik, odrasel, skoraj nikoli. Zakaj? Najverjetneje zato, ker odrasle nenehno nekaj »skrbi«.

Psiholog Alberto Simone pojasnjuje: »Obstaja zdrava in koristna skrb za preprečevanje ali reševanje težav, obstaja pa tudi druga

vrsta skrbi, ki je namesto neke vrste avtomatizem, ki v našem umu predvideva in napove morebitne verjetne dogodke, v resnici pa ne obstaja«. Sčasoma se tovrstna »prezaskrbljenost« spremeni v resnično zasvojenost, tako kot tista, ki jo povzročajo mamila, alkohol ali mamila, ki trajno in obsesivno zaseda um. Kot vse odvisnosti ga je treba negovati tako, da si vedno izmišljamo nove razloge za zaskrbljenost.

Kako priti ven? »Dovolj je, da se od danes vsakič, ko se zavedamo, da nas nekaj skrbi, odločimo, da ustavimo obrambo našega uma. Če prepoznamo nepotrebne skrbi, jih ustavimo s pozitivno mislijo in pridobili bomo ogromno količino energije in bomo spet imeli nasmeh na obrazu«.

Naučiti bi se morali obravnavati tisto, kar je pomembno, ne da bi skrbeli za toliko drugih stvari. Od otrok se učimo umetnosti preprostosti in življenja v sedanjosti, času ter pozornosti do življenja. Znajo živeti in izražati svoja čustva.

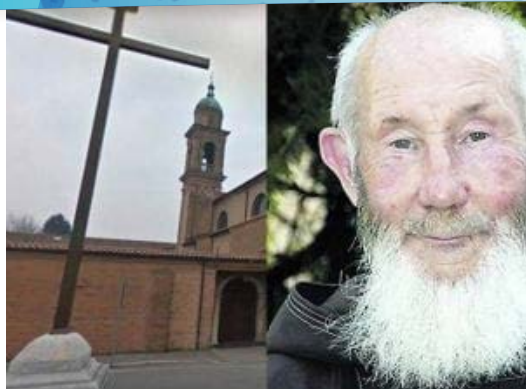
V čudoviti katehezi o družini je papež Frančišek potrdil: »Otroci v svoji notranji preprostosti nosijo sposobnost sprejemanja in dajanja nežnosti. Nežnost je [...] »čutiti« stvari in dogodke, ne pa jih obravnavati kot zgolj predmete, samo zato, da bi jih uporabili, ker so potrebni ... Otroci imajo sposobnost nasmeha in joka; to sta dve stvari, ki se v odraslih pogosto »zatakneta«, ne zmoremo več, nismo sposobni ... Veliko krat naš nasmeh postane kartonski, brez življenja, umetni nasmeh. Dojenčki se spontano nasmehnejo in spontano jokajo. Vedno je odvisno od srca in pogosto naše srce zamrzne in izgubi to sposobnost

Kdor se še želi pridružiti Molitveni navezi za dobre družine in duhovne poklice, naj na Slovensko kapucinsko provinco, Mekinčeva 3, 1119 Ljubljana sporoči: ime in priimek, če želi prejemati Frančiškovega prijatelja in imeti druge stike z nami, tudi naslov, telefonsko številko, elektronski naslov.

nasmeha, joka. In tako nas otroci lahko spet naučijo, da se nasmehnemo in jokamo».

Imel sem milost, da sem nekaj časa živel z bratom, ki je bil kot otrok iskreno, prisrčno nasmejan. Ime mu je bilo brat Pacifik Scardoni. Ta brat kapucin, verodostojni sin svetega Frančiška, je umrl leta 2018 v 83. letu starosti. Vsak dan je s svojim starim kombijem prevozil kilometre in kilometre skozi italijanska podeželja. Desetletja je zbiral od hiše do hiše pridelke s polj in vrtov ali denarne darove za revne in tudi za preživljanje bratov in mladih, ki so jih v samostanu sprejemali. To je bilo potovanje od dobrih src ljudi do mize tistih, ki jih potrebujejo.

Brat Pacifik je veliko časa posvetil ljudem, ki jih je spoznal. Pred vrati hiše se je predstavil z rahlim naklonom in Frančiškovim pozdravom »mir in dobro«. Za vsakega je imel preprosto in prisrčno besedo, ne iz človeške modrosti, ampak iz molitvenega življenja, ki ga je gojil. Njegov nasmejan obraz je bil kakor vrt, kjer so se razcvetele najlepše rože...

S svojim prisrčnim, preprostim nasmehom je sejal med ljudmi dobro voljo in raztapljal zaledenele odnose med ljudmi. Brat Pacifik je vedel, da iskren, ne zaigran nasmeh, ustvarja mir in vzbuja zaupanje. Da, podaril je veliko nasmehov in trpel, ko jih je vse manj našel. Tudi iz tega razloga je natisnil in nato razdelil nekakšno razglednico s spodbudnimi besedami angleškega duhovnika p. Fredericka William Faberja, znanega angleškega pesnika himn in teologa, ki je leta 1845 iz anglikanstva prešel v rimokatoliško cerkev, † 1863:

»NASMEH NIČ NE STANE, A ZELO OBOGATI«

br. Frederick William Faber

Nasmeh nič ne stane, zelo obogati. Obogati tiste, ki ga prejmejo, ne osiromaši tistega, ki ga daje. Traja le trenutek, vendar je njegov spomin včasih večen.

Nihče ni dovolj bogat, da bi zmozel živeti brez njega. Nihče ni tako reven, da ga ne bi mogel naprej dati. Ustvarja srečo v hiši; je poslovna podpora; je občutljiv znak globokega prijateljstva. Nasmeh oživlja utrujenost, v malodušju obnavlja pogum; v žalosti je tolažba; je naravno zdravilo za vsako bolečino.

Ni ga mogoče kupiti, niti posoditi niti ukrasti, saj ima vrednost le v trenutku, ko je dan.

In če včasih srečate nekoga, ki vam ne nameni pričakovanega nasmeha, bodite radodarni vi in podarite svojega; ker nihče ne potrebuje nasmeha tako kot tisti, ki ga ne zmore podariti drugim.

Vir: Portavoce di san Leopoldo Mandić

br. Placid Prša

Zaupaj v Gospoda in pomagal ti bo!

»Ko je brat Frančišek Asiški poslal nekega brata oznanjevat, mu je dejal: »Zaupaj v Gospoda in pomagal ti bo!« Tudi sam si nenehoma ponavljam te besede...«, je svoj pozdravni nagovor ob imenovanju za apostolskega administratorja, kasneje pa nadškofa nadškofije Santiago, svoji novi šest milijonski čredi marca 2019, pričel naš brat Celestino Aos Braco, ki ga je pred kratkim papež Frančišek postavil za kardinala. Tri desetletja so minila, odkar je prvič prišel v Čile. Tja je šel kot študent psihologije na izmenjavo zaradi raziskovalne naloge. In čez nekaj let se je vrnil za vedno.

Rodil se je ob koncu vojne v Artaizu, blizu Pamplone, v Španiji. Ima diplomi iz teologije in psihologije. Prve zaobljube je imel leta 1964, večne tri leta kasneje. V duhovnika je skupaj z drugimi brati, med njimi tudi Ignaciem Larranago, kasnejšim ustanoviteljem DMŽ, bil posvečen leta 1968. Prvih petnajst let, z že omenjenim enoletnim študijem v Čilu, je deloval v Španiji, kot profesor in samostan-

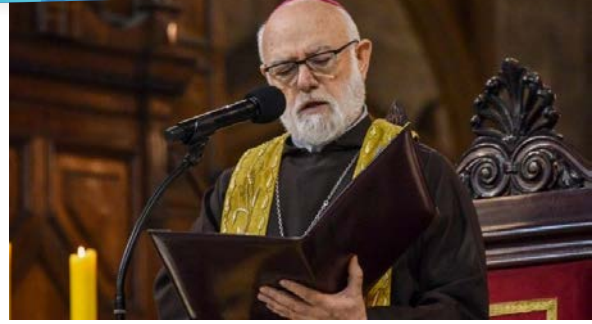
ski vikar. Leta 1983 je bil zopet poslan v to južnoameriško državo. V naslednjih letih je tam deloval kot župnik, samostanski predstojnik, sodelavec in sodnik na cerkvenem sodišču, škofov vikar za ustanove posvečenega življenja v škofiji Val Paraiso ter provincijski ekonom. 25. julija 2014 je bil imenovan za škofa škofije Copiapó. 18. oktobra je bil posvečen v škofa. V marcu 2019 je bil najprej imenovan za apostolskega administratorja nadškofije Santiago, konec leta pa imenovan za njenega nadškofa. Tako nekako, bolj ali manj verjetno zgleda veliko življenjepisov škofov. In mislim, da lahko na nek način potegnemo primerjavo med bratom Celestinom in sv. Frančiškom. V preprostosti, v ljubezni do Boga in Cerkve, v sodelovanju s papežem in Rimom. Predvsem pa v »Pojdi in popravi mojo Cerkev, mar ne vidiš, da se podira?«

Čilska trpeča Cerkev je podobna sv. Damjanu, v ruševinah. Pogorišče po takšnih in drugačnih škandalih, ki so v blato potlačili vse, tudi nedolžne. Škofovska konferenca je odstopila, nekatere je odstavil Vatikan, ljudje so protestirali na ulicah proti predsedniku, gorele so tudi cerkve. Kot da bi ugasnilo vsako upanje. Rim je imenoval apostolske administratorje, tako kot sprva tudi brata Celestina. Nadškof si je želel, da bi obnovil Cerkev, ranjeno zaradi neusmiljenih zlorab. Hkrati pa kaže tudi na tisto dobro, ki ga delajo dobri duhovniki, verniki, redovnice in redovniki, Karitas v Čilu, tudi sedaj v času pandemije, ko je v stiku z ljudmi preko duhovnikov in vernikov, ki jih spodbuja, naj jih ne zapustijo. Njegovo geslo je »Ljubiti in služiti!«

Tako hoče preživeti svoje življenje. Želi znova obuditi vero v tistih, ki so jo izgubili. A si ne zatiska oči tudi pred drugim tegobami v državi: trgovino z mamilami, kriminalom, pomanjkanju dialoga, divjih protestih. »Kataličani želimo ponuditi roko sodelovanja

na vseh področjih, ob tem pa smo zavezani spoštovanju vsakega človeškega življenja, od spočetja do smrti, pa tudi delati za bratstvo, da bi bil Čile ena sama velika družina. Rešitev vidi v spreobrnitvi srca. Da se ne bi zlorabe več ponovile in obnova čim bolj tekoče potekala, je v nenehnih stikih z Rimom, pa tudi z še enim znanim kapucinskim kardinalom iz Bostona, br. Seanom O'Malleyem, ki je bil pred leti v podobnem položaju, kot je sedaj brat Celestino. V nadškofiji poteka obsežen program izobraževanja vseh vernikov za preventivo proti spolnim zlorabam. Upa, da bo kmalu imenovan vsaj en pomožni škof, saj je bilo v Colpiapu 300 tisoč ljudi, tukaj pa kar dvajsetkrat več.

V omenjenem pismu prosi ljudi, zanj molijo zanj. V enem od intervjujev pa pove: »Mislim, da je največji izziv, pa ne le v Santiagu, pač pa tudi v celotnem Čilu, kako umestiti Jezusa Kristusa v središče? Kristjani nismo zato, ker imamo ideologijo, obrede in moralo, ampak zato, ker živimo z Jezusom Kristusom, ki je živel in umrl za nas, kot se spominjamo na Veliko noč. Izziv je, kako bi vsakdo imel

izkušnjo z Jezusom Kristusom. To bo človeka vodilo k temu, da se bo trudil biti kristjan, skušal urediti svoje življenje, svoje obnašanje glede na Jezusa Kristusa. Tako kot pri gradnji hiše ne moreš začeti pri strehi, enako velja za vero. Ne moreš reči nekemu: »Narediti moraš to, narediti moraš ono!« Če na narediš najprej temeljev, tega srečanja z Jezusom, ni nobenega smisla.«

»Po glasovanju na plebiscitu glede nove ustave sem šel spat, nisem spremljal ne medijev ne pošte. Med nedeljskim zajtrkom me nato pokliče starejša rodna sestra iz Španije: »O, nisi nič povedal! Ljudje me kličejo in čestitajo, jaz pa ničesar ne vem« No, potem sem izvedel!«

br. Gregor Rehar

Kako živeti zmerno

»Lepo živeti ni nič drugega, kakor ljubiti Boga z vsem srcem, z vso dušo in vsem mišljenjem. Stvar zmernosti je, da ohranimo za Boga celotno ljubezen, ki je ne zlomijo prav nikakršne težave.« (sv. Avguštin)

V današnjem prehitrem svetu nas neprestano zasipajo nasveti, kaj lahko naredimo, da bo naše življenje bolj kakovostno, da nam bo udobno, da bo živeti zares lepo. Na vsakem koraku nas obdajajo usmeritve za dobro, boljše življenje – življenje v ravnovesju.

Prava mera – zmernost pa je tisto, kar vodi v ravnovesje, k Očetu.

Sprašujem se, kakšna je prava mera in kolikokrat na dan prestopim to mero. V besedah, v mislih, v dejanjih.

Ko rečem besedo, za katero vem, da bi bilo bolje, da je ne bi, da bi pustila, da me misel »gloda«, in ji ne bi dovolila, da pride na plano.

Ko z vnuki odpremo čokolado, vsak dobi en košček, a me skozi dan vabi in vabi, da si vzamem še enega in od nje ostane le ovoj.

Ko me izdelek na nakupovalni polici kliče, kliče, vse dokler ga ne kupim, pa čeprav ga ne potrebujem.

Ali ko je domači kavč tako udoben, da v njem sedim, kljub temu da mi Stvarnik ponuja, da grem in se naužijem lepote, ki mi jo vsak dan podarja.

Da, sem le grešnica, ki vsak dan znova pade, včasih na trda tla, včasih na malo manj. Pa vendar me vedno znova čaka Njegov objem, Njegova veličastna, neomajna ljubezen, ki mi vsak dan ponuja možnost, da ponovno vstanem, da poskusim znova dosehati pravo mero v življenju.

Do zmernosti pa me vodijo njene glavne lastnosti, ki so odpuščanje, ponižnost, preudarnost in samoregulacija.

Le z vero v Gospodovo ljubezen in s pomočjo Svetega Duha, s samokontrolo, odpuščanjem sebi in vsem mojim bližnjim ter z vztrajnim zaupanjem v Njegovo pomoč lahko najdem pravo mero v življenju.

V tem, kako ohraniti za Boga celotno ljubezen, ki je ne zlomijo prav nikakršne težave, nam je čudoviti zgled mati Marija, o kateri bomo v adventnem času še bolj premišljevali. Tudi sama je v vsem živela v zmernosti, svoje življenje je podarila Bogu. Njen pogumni »zgodil se«, ko je sprejela angelovo sporočilo. Njena modrost, ko je tiho v svojem srcu premišljevala Njegove besede in na vsakem koraku v življenju sprejemala Očetov načrt. Njena človečnost, ko je jokala pod križem, postala Mati nas vseh in s tem sprejela vso človeško bedo.

Naj nas njen čudoviti zgled vodi skozi adventni čas in nam daje pogum in modrost, da bomo v življenju znali živeti zmerno in pobožno.

Boža Čuk, voditeljica DMŽ

Vzgajati k zmernosti

Zmernost je vedno nekaj dobrega. Je ena izmed kreposti, vrlina in dar Svetega Duha. Človeka usposablja postati gospodar samega sebe in poskrbi za ravnotežje pri uporabi materialnih dobrin. Sv. Jožefmarija pravi, da je zmernost gospostvo. »Gospostvo, ki ga dosežemo, kadar se zavedamo, da ni treba neobvladano ustreči vsemu, kar občutimo v telesu in v duši.«

Kot poklicni vzgojitelj sem vso svojo delovno dobo vzgajala otroke in njihove starše k zmernosti. Potrebno je bilo zaupati v Božjo pomoč ter se opremiti s potrpežljivostjo,

srčnostjo, doslednostjo in vztrajnostjo. Na takšen način postanejo rezultati vidni.

Vsak starš si želi, da bi otroku zagotovil to, česar on kot otrok ni imel. Popolnoma nerazumno pa je, da bi jim nudil vse. Zmernost je vedno boljša kot pretiravanje. Pot zmernosti je pot osvobajanja od vsega, kar bi moglo človeka ponižati.

Po svoji naravi je otrok zelo radoveden. Zmernosti se uči pri svojih vsakodnevni dejavnostih. Starši privzgaajo otroku vrednote s svojim zgledom, načinom življenja in družinskim vzdušjem. Če je starš ali vzgojitelj zmeren in izžareva veselje, ljubezen, notranji mir, bo otroka spodbudilo, da ga posnema. V kolikor se odrasli odrečejo svojim »razvadam« ali žrtvujejo svoj prosti čas za igro z otrokom, pomoč pri domačih nalogah, skupnemu prehodu v naravo ..., bo otrok usvojil pomen teh dejanj in ga obenem povezal s pozitivno izkušnjo.

Oblikovanje v zmernosti pa ni omejeno zgolj na odrekanje in dober zgled. Na pozitiven in konkreten način je potrebno pokazati otroku, kako naj skrbi za svoje stvari. Prav je, da mu damo odgovornost, ki je primerna njegovi starosti. Na primer: skrbi naj za red v sobi, za mlajšega brata ali sestro, hišnega ljubljence ... ima naj gospodinjske zadolžitve: pripravi zajtrk, mize za obed, odnašanju smeti, sesanje, brisanje prahu ...

Vse, kar prejmemo, je Božji dar. Z njim moramo znati pravilno ravnati in ga uporabljati. V mojem otroštvu je veljal rek, da je hrana od Boga in jo je greh metati stran. Zato otroku povejmo, da jemo z usti in ne z očmi. Za ponujeno hrano mora biti hvaležen in pojesti vse. Spozna naj, da je na svetu mnogo lačnih otrok, ki bi jo z veseljem pojedli.

Načelo zmernosti je potrebno tudi pri nakupu igrač. Preveč igrač otroka bega, odgovornosti do njih pa ne bo imel. Preveč dodelane igrače niso izziv in so zato hitro pozabljene. Najboljše so tiste, ki spodbujajo ustvarjalnost, razmišljanje in inovativnost. To so preproste, zabavne igrače, ki pomagajo otroku pri razvoju domišljije. Prednost preprostih igrač je tudi, da spodbujajo družinski čas. Več družinskega časa je najboljše darilo, ki ga lahko nudimo svojemu otroku.

Otrok se nauči zmernosti, če zna upravljati s tem, kar ima. Na takšen način dojame, kako živeti, da ne zapade v pasti potrošništva.

Z zmernostjo otroka postopno učimo sprejemati lastne odločitve. Naučimo ga izbirati tako, da mu povemo posledice njegovih dejanj. Obenem pa mora čutiti našo podporo in zaupanje, da bo pri svojih odločitvah ravnal prav ali pa bo zgrešeno odločitev popravil. Vzgaajmo ga k samoobvladovanju in trdnosti v volji. Naj nas vodijo besede papeža Frančiška: »S svojim življenjem kažemo pot drugim, jim pomagamo, jih spremljamo in podpiramo.«

V kolikor bomo živeli v zmernosti, veri in vsakodnevni izročitvi Bogu, bomo ostali močni in nepremagljivi. V pomoč naj nam bo molitev sv. Frančiška Asiškega: »O Bog, daj mi moč, da sprejemem tisto, česar ne morem spremeniti, daj mi pogum, da spremenim tisto, kar lahko spremenim, in daj mi modrost, da razlikujem to dvoje!«

Davorina Šuligoj Prinčič, voditeljica DMŽ

s. Dorica Sever in Friderik Baraga

S. Metka Kos, FMM je zapisala na njihovi internetni strani:

Življenje me uči, da kdor hodi za Gospodom, zanj ni naključij. Vse ima svoj smisel in razlog, kar se sčasoma pokaže. Celo branje knjig, ki mi je že od otroštva blizu, Gospod pogosto uporabi, da bi ga oznanjala.

Poleti 2018 sem bila deležna večih lepih odzivov iz oratorijev, predvsem mi je ostalo v spominu kar so mladi povedali navdušenega o Frideriku Baragu. Odločila sem se, da preberem eno knjigo o njem. Lotila sem se njegovega prvega življenjepisa in moje srce se je ogrelo ob tem velikem misijonarju. Ko sem po beljenju knjižnice urejala knjige, sem našla v naši knjižnici še dve knjigi o njem. Seveda sem brez pomišljanja vzela v roke še drugo in tretjo. Pravzaprav je težko v par vrstic strniti veličino njegovega življenja. Njegova izročitev Gospodu je bila brezpogojna. Dar vere, ki ga je prejel, je želel deliti z vsakomur, ki je bil odprt za Gospodovo besedo. Že tukaj v Sloveniji je na dveh župnijah, kjer je bil kaplan, pustil pečat misijonarja. Oznanjal je Boga, ki je ljubezen, ki je usmiljen. Ko so župljani včasih raje šli k spovedi k njemu kot k župniku, je moral kmalu zapustiti najprej eno in potem še drugo župnijo. Zaradi širine njegovega srca ga je Gospod poklical, da bi ga oznanjal Indijancem. Ko je v katoliškem časopisu prebral, da iščejo misijonarje v Ameriki, si je vzel čas za razločevanje. Po molitvi in pogovoru s škofom, je prepoznal, da ga Gospod kliče v misijone. Glede na to, da je že v času študija prava na Dunaju kdaj prišel peš

v Ljubljano in se vmes ustavil še v Budimpešti, mu je tudi v Kanadi, ki je bila več kot pol leta pokrita s snegom, športni duh prišel še kako prav. Sploh v prvih letih misijonarjenja med Indijanci so bile v zimskih mesecih Baragovo edino »prevozno sredstvo« krplice, s katerimi je bilo posebej težko hoditi, ko je zapadel svež sneg. Tako je bil sposoben prehoditi tudi 350 km, da je šel obiskati in maziliti bolno Indijanko. Seveda je treba vzeti v zakup še veter, spanje na prostem, včasih tudi pomanjkanje hrane ali dejstvo, da je šel na pot kdaj brez spremljevalca. Vse to je Baraga zmož, ker je pristrčno ljubil Gospoda. Zaupal mu je do te mere, da je verjel kako ga bo Gospod ohranil tudi v trenutkih, ko je človeško gledano vse govorilo o tem, da zaradi utrujenosti in mraza ne bo zmož pota do indijanskega naselja. A Baraga ni vzljubil le Indijance, vzljubil je tudi sneg in led, ki sta ga stala včasih nečloveških naporov, da je lahko maševal in spovedoval.

Pa bo kdo ob tem dejal, da danes ne najdeš več misijonarjev, ki bi bili pripravljene zapustiti naše udobje in varnost in šli živeti v tako ekstremne razmere. Da temu ni tako, veste mnogi, saj Gospod še vedno kliče misijonarje, da bi zapustili zaradi evangelija domačnost in prijatelje in se odpravili v neznano.

Sestro Dorico Sever je poklical Gospod pred 20 leti, da bi svoje življenje podarila Inuitom, ki živijo še bolj na severu Kanade kot je bil Baraga. Najprej se je naprej pogumno učila

inuitskega jezika, spoznavala njihovo kulturo in se privajala na temperature do – 50 stopinj. Kakor Baraga je tudi ona poleg Inuitov vzljubila sneg in tišino teh odmaknjenih krajev, saj so brez snega le v juliju in avgustu. Odkar se je naučila jezika, skrbi za pripravo bogoslužja, katehezo in pripravo na zakramente. Ob nedeljah vodi bogoslužje, saj duhovnik pride maševati le nekajkrat na leto. Poleg tega se intenzivno posveča tudi formaciji katehistov, ki opravljajo vse zgoraj naštetе dejavnosti v krščanskih skupnostih, kjer ni duhovnika niti sester. Letos se bo ponovno selila v nov misijon. V februarju je pisala v Misijonskih obzorjih, da prosi za dar uboge vdove, saj je potrebno na tem novem misijonu urediti tako hišo za bivanje kakor bogoslužne prostore. Tudi vsak od nas je lahko misijonar, najprej tako, da z molitvijo zanjo podpre ta novi misijon. Če pa bi želel kdo pomagati tudi s svojim darom, pa lahko nakaže dar za s. Dorico na Misijonsko pisarno.

Sneg, nenavaden jezik, tišina, osamljenost so bile tako Baragove spremljevalke kakor tudi od s. Dorice. A Gospod daje tistemu, ki se mu izroči do konca, tudi svoj mir, ljubezen, neizmerno veselje, ko v služenju bratov in sester pozablja nase, da bi prinesel veselo vest odrešenja. Naj bo njuno darovano življenje tudi nam v spodbudo, da bi Gospodu darovali naše težave, stiske kakor tudi svoje delo, trud in veselje.

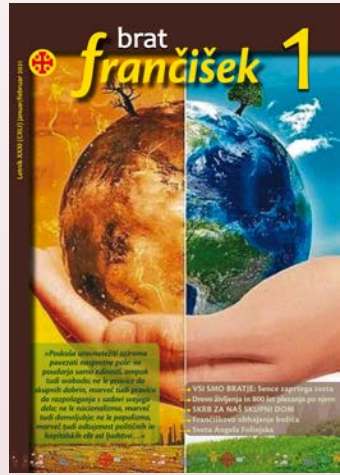
Povzeto iz: <http://www.fmm.si/2018/kaj-imata-skupnega-friderik-baraga-in-s-dorica-sever/>

brat francišek

https://www.franciskani.si/?page_id=383

Božični prazniki in vstop v novo leto so bili zaznamovani z epidemiološkimi ukrepi, ki so onemogočali sproščeno vzdušje. Še pred enim letom si nihče ni predstavljal, da bo minulo leto 2020 tako »čudno«. Pa smo se vendarle nekako prebili tudi skozi to. Morda nam

je bilo v pomoč, da smo v reviji Brat Frančišek razmišljali o različnih odnosih (do Boga, do sebe, do družine, do bratstva, do sodelavcev) in na ta način okrepili svoje zavedanje o pomenu dobrih in trdnih medsebojnih vezi, ki so bile v času korona izolacije na veliki preizkušnji oddaljenosti oz. velike bližine.

Letošnja rdeča nit naše revije pa bo okrožnica papeža Frančiška Vsi smo bratje. Vsaka številka nam bo prinesla razmislek ob posameznih poglavjih okrožnice in nam pomagala oblikovati pristop k posameznim tematikam.

Tokrat je pred nami uvod in prvo poglavje, ki je naslovljeno »Sence zaprtega sveta«, ob odlomku pa je razmišljal Stanko Šorli OFS. Ne spreglejte tudi predstavitev Bonaventurinega Drevesa življenja in 800 let plezanja po njem, ki ga je prevedel br. Jan Dominik Bogataj OFM.

Kateheze OFS bodo v tem letu zajemale iz okrožnice Hvaljen, moj Gospod, tokrat o skrbi za skupni dom.

Dogajanja in srečanj v živo v zadnjih mesecih ni bilo, lahko pa v reviji najdete

nekaj utrinkov iz dveh virtualnih srečanj za OFS – Frančiškovo obhajanje božiča in za FRAMO – Zorenje.

Kljub temu, da morda že dolgo niste bili v Assisiju, pa najdemo tudi nekaj koščkov asiških odstiranja in molitve.

Če imate še kaj jabolk, se lahko preizkusite v pripravi prav posebnega jabolčnega štrudlja, za katerega je priskrbel recept br. Tomaž.

V kolikor vas branje naše revije veseli in napolnjuje z novimi spoznanji, bomo veseli tudi vaše finančne podpore za nemoteno izhajanje in pokrivanje stroškov tiska in poštnine. Bog povrni!

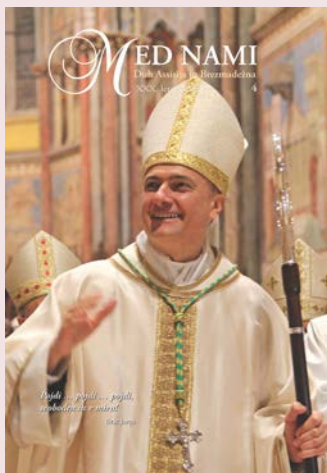
Ob novem letu vam poleg lepih želja želimo tudi blagoslova in zdravja!

Vse dobro!

br. Janez Papa, iz uvodnika revije

Vsebina 4. številke revije Med nami zaključuje temo ponižnosti, tokrat v smislu veselja nad bratom/sestro. Veselim se njenega/njegovega uspeha. Je res veliko razlogov za tako veselje, ki so prišli povsem nepričakovano: minorit p. Mauro Gambetti, ki je bil v naši reviji že omenjen, saj je bil kustos v asiškem Svetem samostanu in prijatelj slovenskih obiralcev oljk, je bil imenovan za kardinala. Tik

pred zaključkom redakcije pa je prišla še novica o imenovanju p. Martina Kmetca, rednega sodelavca revije, za nadškofa in metropolita v Smirni v Turčiji, kjer deluje kot misijonar.

Največ prostora v tej številki je namenjeno pogovoru s s. Romano Kocjančič, FMM, urednico oddaje Obzorja duha na RTV Slovenija. Z njo se je pogovarjal njen sodelavec in znani zgodovinar, novinar Jože Možina. P. Igor Salmič je v uvodniku pokazal, kako dragocen dar je bratstvo in v tem duhu »uporabil« zadnjo papežovo okrožnico, ki je uglasena na to temo. P. Martin Kmetec je na njemu lasten globok in temeljit način razmišljal, da »medsebojno pozitivno vrednotenje vodi do skupnega prizadevanja in napora, ki je rodilo Frančiškov red«, br. Štefan Kožuh pa bralcem predlaga v premišljevanje in molitev nekaj korakov, kako osebno in občestveno krepiti preroško razsežnost našega bivanja v bratstvu.

Skozi misli papeža Frančiška, odlomke iz Svetega pisma in duhovnost svete Klare lahko vstopimo v ponižnost, ki plemeniti življenje bratstva. V rubriki Med minoriti in utrinkih iz Assisija se razliva veselje nad zadnjimi dogodki, p. Janez Šamperl pa se je poleg razmišljanja ob svojem skorajšnjem slovesu od Assisija poglobil v raziskovanje skrivnosti Frančiškove rojstne hiše.

Rubrika otroci med nami s posebno svežino vabi k reševanju uganke, koliko katerih Frančiškovih sinov se je udeležilo nogometne tekme. Utrip življenja utripa z Božjim nasmehom, ki ga je Izak prinesel v družino Presečnik.

Sledijo še obvestila, ki so v tem času veliko skromnejša, prinašajo pa tudi predstavitev dela sv. Bonaventura Drevo življenja in voščilo, s katerim vsi v uredništvu želimo, naj Božje dete, največji čudež ponižnosti, odpira naša srca za radost ljubezni in bratstva! Naj nas v letu 2021 spremljata Božji mir in blagoslov!

Pripravnštvo

Franciscans International nudi plačano pripravništvo vsem, ki želijo pridobiti izkušnje na področju mednarodnega zagovorništva. Gre za pomoč pri podpori njihovega dela pri Svetu OZN za človekove pravice, Rednem splošnem pregledu in drugih OZN pogodbeno ustanovljenih organih. Zainteresirani naj se prijavi do 4. januarja 2021. Pripravnštvo traja tri mesece.

Stališča ob 45. srečanju Sveta OZN za človekove pravice

To srečanje je potekalo tako virtualno, kot tudi fizično. FI je skušala zagotoviti poudarek najpomembnejšim temam s področja človekovih pravic, čeprav vsi sodelujoči partnerji niso mogli priti v Ženevo.

Glede otočja Kiribati FI poziva k hitremu in plodnemu posredovanju, saj je njegov obstoj odvisen od mednarodnega ukrepanja. Prav tako organizacija poziva k imenovanju »Mandata za posebne postopke« glede človekovih pravic in klimatskih sprememb, kar bi ponovno dolgoročno ozavestilo pomembnost te tematike. Ponovno so pozvali k preiskavam vladnega nasilja pri »vojni proti drogam«

na Filipinih. Pozvali so tudi Indonezijo, naj sprostí vojaški pritisk v zahodni Papui, ki jo je sedaj prizadel še COVID in omogoči primerno oskrbo in mednarodni dostop k staroselcem. FI poziva tudi Gvatemalo, naj spoštuje pravice domorodcev pri izgradnji hidro centralnega projekta OXEC. Preko 650 zločinov in napadov na Indijance ali njihove zagovornike, od tega 14 umorov. Enega od njihovih voditeljev, ki je protestiral proti OXEC-u so zaprli za več kot sedem let. Franciscans International poziva tudi k zagotovitvi čistega, varnega, zdravega in trajnostno naravnega okolja. Prav tako opominja, da se v Braziliji stanje glede jalovinskih jezov ni še nič spremenilo, kljub katastrofi leta 2015, je še vedno vsaj 40 teh jezov v le eni izmed brazilskih držav tik pred sesutjem, kar je velika nevarnost za ljudi in okolje. FI se zahvaljuje Posebnemu poročevalcu za vodo in higieno, za njegovo šestletno delo, zlasti uveljavitvi načel mednarodnega prava pri zagotavljanju pravice do vode v Gvatemali in Salvadorju. FI se je pridružila 100 organizacijam, ki so na Svetu OZN za človekove pravice naslovile izredno obširno, strokovno utemeljeno izjavo, v kateri pozivajo, naj Svet nemudoma prizna še eno človekovo pravico in sicer »Pravico do varnega, čistega, zdravega in trajnostno naravnega okolja.« V zaključni izjavi je 14 organizacij civilne družbe podalo svoje mnenje o srečanju, o njegovih sadovih kot tudi obžalovalo izgubljene priložnosti. Med njimi so tudi za FI ključne prednostne naloge – zdravo okolje, pravice migrantov, in stanje človekovih pravic na Filipinih.

Posebna izdaja Pax et Bonum

Ob zlati obletnici Urada za pomoč kapucinskim redovnicam, so izdali posebno, jubilejno številko biltena Pax et Bonum.

Izdaja želi izraziti hvaležnost za vso to dolgo dobo, ko je leta 1970 takratni vrhovni

predstojnik, br. Pasquale Rywalski, ustanovil pisarno pomoči kapucinskim redovnicam in inštitutom, ki so bili pridruženi redu manjših bratov kapucinov. Pandemija je preprečila obiske in skupščine, a odprla pot spletnim povezavam. V tej številki so se posvetili dvema pomembnima listinama Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja: »Iskanje Božjega obličja« in »Srce, ki moli«. Na koncu je tudi poglobljena študija o občutljivem vprašanju zlorabe moči, vesti in spolne zlorabe v kontemplativnem življenju. Dosegljiva je na internetni strani našega Reda.

Libanonska brata

Papež je priznal mučeništvo tudi našima dvema kapucinskima bratoma iz Libanona. To sta br. Léonard Melki in br. Tomaž Saleh, ki sta bila ubita med preganjanjem kristjanov v Otomanskem cesarstvu, v letih 1915 in 1917. Pred smrtjo sta bila zaprta in mučena. Brat Leonard je zavrnil prestop v islam. Poslali so ga prisilni pohod v puščavo, kjer so ga ubili

skupaj s stotinami drugih krščanskih zapornikov, med njimi je bil tudi armenski katoliški škof bl. Ignatius Malayan.

Brat Tomaž Saleh je s smrtjo plačal nudenje zavetja armenskemu duhovniku med turškim genocidom nad Armenci. Pred smrtjo je dejal »Imam popolno zaupanje v Boga, smrti se ne bojim!«

Razdejanje in uničenje

Silovita eksplozija v Bejrutu, ki je mesto popolnoma razdejala, je v trenutku uničila življenjsko delo restavradorke vitrajev, Maye Husseini, med njimi pa tudi delo dveh let na naši kapucinski katedrali. Potem, ko so bili prvotni ogromni vitraži uničeni v državljanski vojni (1975-1990) in so popolnoma obnovljeno katedralo odprli leta 2000, je sedaj spet na začetku. Od 39 oken so ostala cela samo tri. Tudi drugih njenih vitrajev v mestu ni več.

»Najprej sem bila čisto sesuta, saj sem se nameravala po tej obnovi upokojiti, psihično sem utrujena in začenjam znova, saj želim temu mestu vrniti vsaj nekaj barvite svetlobe.«

Pandemija COVID 19

Zaradi COVID-19 je »sestro smrt« do sedaj srečalo 55 naših bratov iz vsega sveta. V začetku meseca so se okužili tudi skoraj vsi naši bratje iz San Giovanni Rotonda, romarskega kraja svetega Patra Pija. Sicer pa naši bratje po vsem svetu na različne načine, tako duhovno,

kot materialno skušajo pomagati ljudem, ki jih je prizadela pandemija.

Sajenje dreves

Za brata frančiškana, Williibrodusa Andreasa Bisu iz Frančiškanskega Eco – centra v škofiji Ruteng, je njegovo okoljevarstveno pastoralno delo verska dolžnost, ki jo navdihujeta življenje sv. Frančiška in papež Frančišek, ki vedno bolj navdušuje za varstvo okolja.

»Čutim pomembnost odražanja ekološke duhovnosti sv. Frančiška Asiškega v našem delu«. Navdušen nad papeževo okrožnico »Laudato si«, želi narediti nekaj konkretnega. »Misli globalno, deluj lokalno! Če ne bomo mi začeli, kdo bo?« Ljudi spodbuja k skrbi za okolje, ločevanju odpadkov... tudi na zelo zanimive načine. Vsakomur, ki je željan prejema zakramentov, da nalogo, naj posadi drevesa ali vzgaja zelenjavo na vrtovih ali neizkoriščeni zemlji. Pravi jim »zakramentalna drevesa«. Prav tako jih opominim, naj postanejo njihovi »rejniki«. Njegovi župnija osmih tisoč faranov ima več podružnic in na vsaki izmed njih približno 100 ljudi prejme zakramente, kar pomeni, da bo v roku 10 let zrastle na tisoče dreves, kar lahko prinese gospodarske, družbene in okoljske koristi.« Mladino, pa tudi ostale so navdušila bratova dejanja, ki je prepričan, da ljudje ne morejo misliti le nase, ampak tudi na druge ljudi ter okolje, kar se kaže v verskem,

družbenem in ekološkem spoštovanju. »Ko pridemo do tega, se bo odrešenje, čeprav eshatološko (Božje prerokenje, ki ga opisuje apostol Janez v Razodetju-op.pr.) v naravi, čutilo tukaj na zemlji.

Nasprotovanje naftovodu

Potem ko naftna polja dosedanjih dobaviteljic nafte usihajo, se dobavitelji ozirajo po novih. Že dolgo časa je na udaru Afrika. V Vzhodni Afriki se okoljska gibanja, nekateri duhovniki, aktivisti in domačini upirajo postavitvi več kot 1450 km dolgega naftovoda iz zahoda Ugande, ki postaja največja afriška proizvajalka nafte, do pristanišča v Tanzaniji. Izredno bogata nahajališča so v okolici Albertovega jezera. Predsednik države upa, da bo s tem prinesel v državo blaginjo, a tveganje za okolje in ljudi je preveliko. Ogroženi so zaščiteni cvetoči ekosistemi, viri pitne vode, mokrišča in življenjsko okolje domačinov. Opozarjajo, da so fosilna gibanja v zatonu. S tem pa bo tudi ogrožen turizem, saj vedno več ljudi želi obiskati to deželo. »Bojimo se, da bo v primeru puščanja ali razlitja trpelo veliko ljudi«, pojasnjuje naš brat Benedict Ayodi, vodja Svetovnega katoliškega klimatskega gibanja.

V tistem delu Afrike, ki je z naravnimi viri zelo bogata, so pritiski za izkoriščanje naravnih virov zelo hudi, kot tudi drugod. Za dosego ciljev običajno ne izbirajo sredstev. Če ne gre zlepa, pa gre zgrda. Na to že leta opozarja tudi Tomo Križnar pa tudi Franciscans International.

Matteo Farina

Maja letos (2020) je papež Frančišek priznal junaške kreposti Matteu Farinu, mladeniču iz Italije.

Matteo Farina se je rodil 19. septembra 1990 v Avellinu, kot drugi od dveh otrok v družini Mikyja Farine in Paole, rojene Sabbatini. S sestro Eriko sta si bila zelo blizu. Krščen je bil dober mesec pozneje v kraju Brindisi, kjer je družina živela.

Skozi življenje so mu bili blizu različni svetniki, od Frančiška Assiškega, patra Pija (živel je župniji, ki so jo vodili bratje kapucini), svete Gemme Galgani, blaženega Petra Frasattija do svete Terezije iz Lisieuxa. Od svojega očeta je podedoval ljubezen do glasbe, tako je igral več instrumentov, osnoval glasbeno skupino z imenom No Name. Njegovi prijatelji so ga v šali klicali moralnež, ker je pogosto govoril o Bogu. Med šolskimi predmeti je imel rad kemijo in načrtoval je, da bo nadaljeval študij na področju okoljskih znanosti.

Pri prvi spovedi je bil, ko je bil star osem let, pri desetih pri prvem obhajilu in leta 2003 pri sveti birmi. Za birmansko botro si je izbral sestro. Pogosto je prejemal sveto obhajilo, prebiral Sveto pismo (ko je bil stal 9 let, je za postno akcijo prebral Matejev evangelij) in dnevno molil rožni venec. Osnoval je tudi sklad za misijone v Mozambiku, kamor je namenjal svoje prihranke.

Leta 2000 je imel sanje, v katerih mu je pater Pij razkril skrivnost srečnega življenja – srečen je tisti, ki je brez greha. Matteo je razumel, da mora o tem spoznanju pripovedovati tudi ostalim, da bodo lahko skupaj srečni prišli v nebesa. To je tudi počel. V svoj dnevnik je zapisal: »Rad bi se pomešal med svoje vrstnike, ob tem pa ne bi bil rad prisiljen

posnemati njihovih napak. Rad bi se počutil kot del skupine, ne da bi se moral zaradi tega odreči svojim krščanskim načelom. Težko je. Težko, vendar ni nemogoče.«

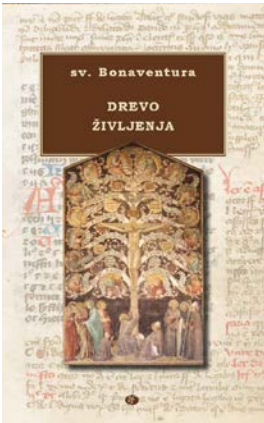

Leta 2007 je začel hoditi z dekletom Sereno, s katero je ostal do konca življenja. V nekem pogovoru jo je označil za najlepši dar, ki mu ga je Bog lahko poslal.

Leta 2003 je imel močne glavobole in probleme z vidom, kar so mu kasneje diagnosticirali kot tumor na možganih. V naslednjih šestih letih je zaradi bolezni prestal kar nekaj operacij in kemoterapij ter zdravstvenih obravnav, vendar neuspešno. Mnogo časa je preživel po bolnišnicah, v vmesnem času pa je živel običajno življenje. Pogosto je dejal: »Živeti moramo kot da je vsak dan naš zadnji, vendar ne v luči žalosti smrti, temveč v radosti, da smo se pripravljene srečati z Gospodom!« Stanje se mu po zadnji operaciji leta 2009 zelo poslabšalo, paralizirano je imel levo roko in nogo, zdravniki pa zanj niso mogli storiti ničesar več. Tako je 24. aprila 2009 umrl doma v krogu domačih in prijateljev. Pokopan je bil 29. aprila.

Bonaventura - Drevo življenja in 800 let njegovih sadov

Ob letošnjem prazniku sv. Frančiška, 4. oktobra 2020, je pri založbi Brat Frančišek izšlo znamenito delo vélikega frančiškanskega učenjaka sv. Bonaventura Drevo življenja. To se postavlja ob bok najbolj znanemu spisu Serafskega učitelja, Potovanje duše k Bogu (lat. Itinerarium mentis ad Deum, založba Brat Frančišek, 1999), ki je bilo doslej edino njegovo delo na voljo v slovenščini. Izdajo odlikuje krajša spremna študija s predstavitvijo besedilo in ovrednotenjem njegovega pomena za današnji čas, nato pa vzporedno prinaša latinsko besedilo in slovenski prevod.

Bonaventurov krajši spis Drevo življenja (lat. Lignum vitae) že s svojim naslovom – drevo, kot reminiscenca na drevo življenja (Apd 22), ni nihče drug kot Jezus Kristus – sega v sámo srčiko krščanskega življenja in duhovnosti. Delo je v osnovi premišljevanje o Kristusovem življenju, ki temelji na evangeljskih poročilih o njegovem rojstvu, javnem delovanju, trpljenju, smrti, vstajenju in pove-

ličanju. Jezus Kristus postane resnično drevo življenja, na čigar dvanajstih vejah rastejo sadovi kreposti.

Izdaja prevoda predstavlja začetek večjega prevodnega projekta v počastitev 800-letnice rojstva sv. Bonaventura (1221–1274, krstno ime: Giovanni Fidenza, rojstni kraj: Bagnoregio), ki jo bomo slavili v letu 2021. V naslednjem letu je tako pri založbi Brat Frančišek načrtovan izid prevodov še treh njegovih ključnih besedil: Brevilokvij (lat. Breviloquium), sijajen kratek prikaz srednjeveške teologije; O trojni poti ali o žaru ljubezni (lat. De triplici via), njegovo drugo najpomembnejšo mistično delo; in spis Kako se različne umetnosti zvajajo na teologijo (lat. De reductione artium ad theologiam). Več kot dovolj priložnosti torej, da tega velikana srednjeveške teologije, ki je na najlepši način v teologiji izrazil genij Frančiškove novosti, bolje spoznamo tudi Slovenci!

Dark – Tema (2017-2020)

Nemška nadaljevanka »Tema« je unikat na področju serij in nadaljevank. S svojo zapletenostjo, globino in neizmerno napetim vzdušjem nas na izjemno kakovostni ravni pelje v malo nemško mestoce Winden (izmišljeno mesto, zato ne guglajte kje se nahaja). Mesto, polno zapletenih družin in ljudi se iz epizode v epizodo iz sezone v sezono korak po korak pred očmi gledalcev razgalja do temelja. Znanstvena fantastika zgodbe nika-

kor ne poslabša, pa čeprav mnogokrat kdo hitro odbije gledanje ZF vsebin ker se ima za »realnega gledalca«. Tukaj je znanstvena fantastika prikazana na tako realen način, da je niti približno nimamo za moteč faktor zgodbe ampak občudujemo avtorje, da so si izmislili tako popolno zgodbo.

Nadaljevanka oziroma serija (še najbolje jo je definirati s pojmom »saga«) gledalca prisili v izpraševanje svoje lastne biti, vesti in tudi religije. Glavna rdeča nit zgodbe je potovanje skozi čas. V zapuščenih tunelih rudnika na obronkih mesta nekateri prebivalci ugotovijo zmožnost potovanja skozi čas. Tako istočasno spremljamo like ali njihove prednike ali zanamce v različnih časovnih obdobjih, vse v iskanju končnega smisla same zgodbe. In konec zgodbe nas ne pusti ravnodušnih. Vredno ogleda.

Matjaž Kosi

Obvestila

Več informacij in prijave:

<https://www.kapucini.si/nasi-programi/>

Ker se nahajamo v času epidemije koronavirusa COVID-19, ne moremo z gotovostjo napovedati dogodkov, ki se bodo zgodili. Vsi dogodki v Kančevcih in drugod zaradi prepovedi zbiranja sedaj ne morejo potekati. Kdaj bodo lahko, ne vemo. Gotovo ne prej, preden se situacija ne bo sprostila do te mere, da bodo mogoča zbiranja in nočitve. Zato se pred vsako prijavo na program prej telefonsko ali po elektronski pošti prepričajte, če in kdaj bo dogodek potekal. Za dogodke spremljajte internetno stran bratov kapucinov: www.kapucini.si.

Upamo, da se vidimo čim prej.

V mesecu decembru (druga nedelja v decembru) praznujemo mednarodni dan zborovskega petja. Le-to je veliko več kot le hobi, saj doprinese k rasti in razvoju tako na socialnem, psihičnem in fizičnem (čisto telesnem) področju življenja.

Si torej v povezavi z zborovskim petjem vedel/a, da...

- ... izboljšuje delovanje srca in ožilja, saj upočasni ritem dihanja, kar pomirjujoče vpliva na srce.
- ... zmanjšuje nivo stresa in preprečuje depresijo?
- ... lahko preprečuje smrcanje, saj utrjuje mišice v grlu.
- ... dela ljudi bolj občutljive za sočloveka, saj so po raziskavah pevci bolj pripravljeni sodelovati pri prostovoljnem in karitativnem delu.
- ... ohranja naše možgane mlade – učenje not in besedil izboljšuje spomin.
- ... podaljšuje življenje (to je pokazala raziskava na Harvardu in Yale-u).
- ... zmanjšuje tremo, ki bi jo kdo čutil pred nastopanjem in pomaga pri povečanju samozavesti.
- ... v glavnem uporablja pesmi, ki so nastale v povezavi s kakšnim od verskih praznikov.
- ... je najstarejši zapis pesmi za zborovsko petje iz Grčije iz 2. stoletja pred Kristusom, gre za Delfsko himno.
- ... do 18. stoletja so bili zbori precej majhni, sestavljeni iz 12 ali 16 pevcev.

Koliko dirigentov je treba, da zamenjajo žarnico?
Ne ve se, nihče nikoli ne gleda dirigenta.

- ... v srednjem veku in renesansi ženske niso smele peti v zboru, pa so sopran in alt peli moški.
- ... med petjem se pevcem uskladi bitje srca z melodijo, ki jo pojejo.

Tole bodo pa razumeli pevci:

- Bolj kot so opevalne vaje čudne, boljše so.
- Petje je manj potlačeno, če se ob tem držiš na smeh.
- Težko je biti resen, ko ga soprani kiksajo.
- Ko zborovodja reče »Dovolj!«, to tudi misli (še vedno pa se najdejo pevci (od 9 do 99 let), ki si morajo še kaj povedati).
- Tenorjev ni nikoli dovolj.
- Vedno se v zboru najde kdo, ki glasno poje dele, ki jih pozna in momlja pri ostalih.

petje v javnosti

petje v zboru

petje za prijatelje

Petje me osrečuje!

petje, ko si sam

Moramo tudi torto jesti z masko? Neeee. Vse najboljše.

Gradbišče? Ne, to je cerkev!

Jezusa zaradi snega ne zebe

Če ne boste kot otroci...

Zmaga je naša, ker je Bog z nami!

Moderno drevo z drugačnimi listi.

Korona čas ... Sam z božičkom...

Naj nas Bog povsod blagoslavlja

Otroci se najraje vsedejo na te ovčke ...

**On razpenja nad praznino severno nebo, zemljo drži obešeno nad ničem.
Vodo hrani v svojih oblakih in meglica se ne pretrga pod njimi.**

Job 26,7-87